

► ILO Brief

၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၃ ရက်^၁

ကိုဗစ်နိုင်တင်းကာလအတွင်း အာဆီယံရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အတွေ့အကြုံများ

ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး၊ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း၊
အသွားအလာကန့်သတ်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း အစီစဉ်များ

အခြေအနေနှင့် မိတ်ဆက်

၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အာဆီယံ၌ နိုင်ငံတကာ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူဦးရေ ခန့်မှန်းချေ ၁၀ သန်းခန့်ရှိခဲ့ပြီး ထိုအထဲမှ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြသည်။^၂ ကိုဗစ်နိုင်တင်းကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကြောင့် ဒေသတွင်းအပြင် ကမ္ဘာ့နှင့် အဝှမ်းရှိ လုပ်သားရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုများကို ကမောက်ကမဖြစ်စေခဲ့သည်။^၃ ဒေသတွင်းရှိ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသား ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများသည် အကျပ်အတည်းကာလအတွင်း ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် ကျန်းမာရေး အတွက် အတော်ရုန်းကန်ကြရသည်။ သို့သော်လည်း အများစုမှာ ကိုဗစ်နိုင်တင်းအကျိုးဆက် စီးပွားရေးနှင့် ကျန်းမာရေး သက်ရောက်မှုများကို အဆမတန် ထိခိုက်ခံစားကြရသည်။ အိုင်အယ်လ်အိုအနေဖြင့် ကိုဗစ်နိုင်တင်း သက်ရောက်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ အာဆီယံဒေသတွင်း ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများကို လူတွေ့မေးမြန်းခြင်းများပြုလုပ်၍ အချိန်တိုအတွင်း အကဲဖြတ်စစ်တမ်းတစ်ရပ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ စစ်တမ်းတွင်ပါဝင်ဖြေဆိုခဲ့သည့် အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသား ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမား ၃၀၉ ဦး၏ ဖြေဆိုမှုများကို ဤအကျဉ်းချုပ်စာတမ်းတွင် အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြထားပါသည်။

အဓိကရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များ

ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားအားလုံးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ -

- ယေဘုယျအားဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ၉၈ ရာခိုင်နှုန်းသည် ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက်များရရှိခဲ့ပြီး⁴ ထိုအထဲမှ ၉၃ ရာခိုင်နှုန်းက သတင်းအချက်အလက်များ အသုံးဝင်သည်ဟု ဆိုပါသည်။
- ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်း ကူးစက်သည်ဟု သံသယရှိပါက ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့ အသိတစ်ဦးအတွက်ဖြစ်စေ မည်သို့လုပ်ရမည်ကို ဖြေဆိုသူ အနည်းငယ်သာ သိရှိကြပြီး အမျိုးသမီးများ (၇၄ %) က အမျိုးသားများ (၆၇%) ထက် ပိုသိရှိကြသည်ကို တွေ့ရသည်။⁵

ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများတွင် -

- ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများတွင် ဖြေဆိုသူ ၈၉ ရာခိုင်နှုန်းသည် အလုပ်ခန့်ထားဆဲအခြေအနေတွင်ရှိပြီး⁶ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားဖြေဆိုသူများကြား ကွဲပြားခြားနားမှု သိပ်မရှိပါ။
- ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများရှိ အလုပ်လက်မဲ့ဦးရေအများစု (၉၇%) သည် မည်သည့် လူမှုဖူလုံရေး ဝံ့ပိုးမှုကိုမျှ မရရှိကြပါ။
- ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများတွင် လက်ရှိအလုပ်အကိုင်ရှိသော ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများထဲမှ ၃၃ ရာခိုင်နှုန်းသည် ၎င်းတို့အလုပ်ရှင်များထံမှ တစ်ကိုယ်ရေသုံးကာကွယ်ရေးပစ္စည်း (PPE) များကို မရရှိကြပါ။ ဤအခြေအနေသည် နိုင်ငံအလိုက် ကွဲပြားမှုရှိပြီး ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ၅၇ ရာခိုင်နှုန်းသည် နှာခေါင်းစည်းနှင့် လက်သန့်ဆေးရည်ကဲ့သို့သော အခြေခံကာကွယ်ရေးပစ္စည်းများကို မရရှိကြပါ။
- ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများတွင် လက်တလော အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူများထဲမှ ၃၂ ရာခိုင်နှုန်းက ဖြေကြားသည်မှာ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စိန်ခေါ်မှုများ၊ အလွဲသုံးစားပြုမှုများကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရ သည်ဟုဆိုသည်။⁷ ၎င်းတို့တွင် အကြမ်းဖက်မှုများ (သို့မဟုတ်) ထိပါး နှောင့်ယှက်မှုများနှင့် အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေမှု အရိပ်လက္ခဏာရှိသည့် အလွဲသုံးစားပြုမှုများပါဝင်သည်။ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများသည် အောက်ပါပြဿနာများကို ကြုံတွေ့ရကြောင်း တင်ပြကြသည်။

- စာချုပ်ရပ်စဲခြင်း၊ စာချုပ်ရပ်စဲစေရန် ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊
- မိမိဆန္ဒနှင့်ဆန့်ကျင်၍ မဖြစ်မနေ အလုပ်ခိုင်းစေခံရခြင်း၊
- လစာမဲ့ ခွင့်/ နာမကျန်းခွင့် ယူခိုင်းခြင်း၊

- တားမြစ်ပိတ်ဆို့မှု(lockdown)ကာလအတွင်း အလုပ်ဆင်းခိုင်းခြင်းကို မငြင်းဆန်နိုင်ခြင်း၊
- အလုပ်လုပ်ရက်နှင့် အခကြေးငွေများ လျော့ချခြင်း (သို့မဟုတ်) လာမည့်လများ အတွက် အခကြေး ငွေပေးရန် မသေချာခြင်း။
- အလုပ်ရှင်၏ခြိမ်းခြောက်မှု၊ ထိပါးနှောင့်ယှက်မှု၊ (သို့မဟုတ်) အကြမ်းဖက်မှုများရှိခြင်း၊
- နိုင်ငံကူးလက်မှတ်(ပတ်စ်ပို့) နှင့် တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းများကို အလုပ်ရှင်က ကိုင်ထားခြင်း။

မူရင်းနိုင်ငံများတွင် -

- နေရပ်ပြန်လာသူများအနက်မှ ၄၇ ရာခိုင်နှုန်းသည် အိမ်သို့ပြန်ချင်သောကြောင့် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် အလုပ်မှထွက်ခွာခဲ့ကြောင်း ပြောဆိုကြသည်။ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်းသည် စာချုပ်သက်တမ်း ကုန်ဆုံးခါနီး ဖြစ်သောကြောင့်ဟုဆိုသည်။ သို့သော်လည်း ၁၆ ရာခိုင်နှုန်းသည် အမြဲတမ်းဝန်ထမ်းဖြစ်စေ၊ ယာယီဝန်ထမ်းဖြစ်စေ၊ အလုပ်ရှင်က စာချုပ်သက်တမ်း မပြည့်မီ အလုပ်ရပ်ဆိုင်းခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။⁸
- ခရီးသွားလာစရိတ်အဆမတန်များပြားခြင်းအပြင် နယ်စပ်ဂိတ်တွင် စောင့်ဆိုင်းရသည့်အချိန်များသည် မကြုံစဖူး ကြာမြင့်ကြောင်း ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများက ဆိုကြသည်။ တချို့ဆိုလျှင် ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများတွင် သောင်တင်နေခဲ့ကြ သည်။
- နေရပ်ပြန်ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအနက်မှ ၉၃ ရာခိုင်နှုန်းသည် ပြန်လာသည့် အခါတွင် နေအိမ်တွင် အသွားအလာကန့်သတ်ခံရခြင်း (သို့မဟုတ်) အစိုးရက သတ်မှတ်ထားသော အသွားအလာ ကန့်သတ်နေရာများတွင် နေခဲ့ရသည်။⁹
- အသွားအလာကန့်သတ်ခံရသူများအနက်မှ ၂၃ ရာခိုင်နှုန်းက အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ခဲ့ရကြောင်းဆိုသည်။¹⁰ ထိုအခက်အခဲများတွင် အစားအစာပြတ်လပ်မှု၊ ပန်ကာနှင့် လေအေးပေးစက်မရှိခြင်းကြောင့် အပူချိန် မြင့်မားမှု စသည်တို့ပါဝင်သည်။ အချို့ အသွားအလာကန့်သတ်သည့် စင်တာများတွင် သောက်ရေခွက် တစ်ခွက်တည်းကိုအသုံးပြုခြင်း၊ တစ်နေရာတည်းတွင် စုပုံအိပ်ရခြင်းစသည့် အန္တရာယ်မကင်းသော အခြေအနေများရှိသည်။ အချို့ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများအနေဖြင့် ဖယ်ကြည့်ခံရခြင်း၊ သီးသန့်ခွဲနေရခြင်း၊ စိတ်ဓါတ်ကျခြင်း၊ ကောင်းစွာ မအိပ်နိုင်ခြင်းနှင့် အခြားသော စိတ်ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များနှင့် ရင်ဆိုင် ကြရသည်။

► ကာလတိုအားဖြင့် ကမ္ဘောဒီးယား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ မြန်မာ၊ ဖိလစ်ပိုင်နှင့် ဗီယက်နမ်သို့ နေရပ်ပြန်သော ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ အနေဖြင့် ဦးစွာ အိမ်သို့ပြန်နေပြီး အနားယူလိုကြသည် (၅၅ ရာခိုင်နှုန်း)။ အချို့ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအနေဖြင့် နေရပ်တွင် အလုပ်အကိုင် ပြန်လည်ရှာဖွေခြင်း၊ ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) မိသားစု စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ခြင်း ပြုရန် ရည်ရွယ်ကြသည် (၂၀ ရာခိုင်နှုန်း)။ အချို့မှာမူ အစီအစဉ်မရှိသေးကြောင်း ဆိုကြသည် (၁၆ ရာခိုင်နှုန်း)။¹¹

► မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရေရှည် အစီအစဉ်များနှင့်ပတ်သက်၍ အိုင်အယ်လ်အိုက မေးမြန်းခဲ့ရာတွင် နေရပ်ပြန်လာသူ ၅၈ ရာခိုင်နှုန်းသည် ပြန်လည် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရန် အစီအစဉ်ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။ အများစုက ယခင်အလုပ်အကိုင်သို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင်ရန် မျှော်လင့်ထားကြသည်။ ၂၈ ရာခိုင်နှုန်း သည် ပြန်လည်သွားရောက်လုပ်ကိုင်ရန် အစီအစဉ်မရှိဘဲ ၁၃ ရာခိုင်နှုန်းမှာ မဆုံးဖြတ်ရသေးကြောင်း သိရသည်။ အချက်အလက် များမှနေ၍ ကျား/မ စာရင်းစိစစ်ခဲ့ခြင်းကြည့်ပါက အမျိုးသမီးများထက် အမျိုးသားများက ပို၍ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာရန် အစီအစဉ်ရှိကြောင်း ဖော်ပြနေသည် (အမျိုးသား ၆၇ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် အမျိုးသမီး ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း အသီးသီးရှိကြောင်းတွေ့ရသည်)။¹²

ဤစစ်တမ်းကို အဓိကအားဖြင့် အိုင်အယ်လ်အို၏ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများထောက်ပံ့ကူညီပေးရေးဌာန (MRC) များနှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းအချို့ဖြင့် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အိုင်အယ်လ်အိုက ပံ့ပိုးပေးထားသော MRC ဌာနများအနေဖြင့် အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် မိတ်ဖက်ပြု ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်၍ မူရင်းနှင့် ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများရှိ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့် ၎င်းတို့၏ ရပ်ရွာလူထု အသိုက်အဝန်းအတွက် ဝန်ဆောင်မှုများ ကူညီဖြည့်ဆည်းပေး လျက်ရှိပါသည်။¹³ MRC ဌာနများသည် အလုပ် လုပ်ကိုင်ရန် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက် အလက်များပေးခြင်းအပြင်၊ စုံစမ်းမေးမြန်းခြင်း၊ အမှုတိုင်ကြားခြင်းနှင့် ဥပဒေဆိုင်ရာ အကူအညီများကိုလည်း ပံ့ပိုး ဖြည့်ဆည်းပေးပါသည်။ ဆွေးနွေး လမ်းညွှန်မှုပေးခြင်းကို MRC ဌာနများနှင့် ရပ်ရွာအတွင်းတွင် ကမ်းလင့်ကူညီမှုအစီအစဉ်နှင့် ဆွေးနွေးပွဲများမှတစ်ဆင့် ပြုလုပ်သည့်အပြင် အွန်လိုင်းနှင့် ဖုန်းမှတစ်ဆင့်လည်း ဖြေဆိုကူညီပေးသည်။ လက်ရှိတွင် အိုင်အယ်လ်အို အနေဖြင့် အာဆီယံ ၇ နိုင်ငံတွင် MRC ဌာနပေါင်း ၄၀ ကျော်ကို ပံ့ပိုးကူညီပေးလျက်ရှိသည်။

အသုံးပြုခဲ့သည့်နည်းလမ်း မှတ်စု

၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ မတ်လကုန်ပိုင်းမှ ဧပြီလကုန်ပိုင်းအထိ အိုင်အယ်လ်အိုသည် အာဆီယံအတွင်းရှိ MRC ၊ CSO မိတ်ဖက်များ¹⁴ နှင့်အတူ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့်ပတ်သက်၍ စစ်တမ်းပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ စစ်တမ်းလေ့လာမှုတွင် အတွေ့အကြုံ အများအပြားကို လေ့လာကောက်ယူနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ရပ်တန့်သွားသည့် လုပ်သားစုဆောင်းမှု လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း သောင်တင်ရေမကျ အခြေအနေရှိသည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၊ ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါ စတင်ဖြစ်ပွားပြီးမှ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာခဲ့သူများ၊ ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံတွင် အလုပ်လက်ရှိနှင့် အလုပ်လက်မဲ့ အလုပ်သမားများ၊ နေရပ်ပြန် အလုပ်သမား မျိုးစုံတို့၏ အတွေ့အကြုံများပါဝင်သည်။

စစ်တမ်းကို ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများပြောဆိုသုံးနှုန်းသည့် ဘာသာစကားသို့ပြန်ဆိုခဲ့ပြီး ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား များအနေဖြင့် အင်တာနက်အသုံးပြုနိုင်သည့် နိုင်ငံအချို့တွင် စစ်တမ်းကို အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့် ဖြေဆိုစေခဲ့ပါသည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားဆိုင်ရာ ကွန်ရက်အဖွဲ့အစည်းများသည် အာဆီယံဒေသ ပြင်ပရှိ ဆိုက်ရောက်

နိုင်ငံများရှိ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများထံသို့ စစ်တမ်းပေးပို့ ဖြေဆိုစေခဲ့ပြီး လက်ရှိ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူများ၏ အတွေ့အကြုံများနှင့်ပတ်သက်၍ အဖိုးတန်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ MRC ၊ CSO များသည် ၎င်းတို့ စင်တာ/ဌာနသို့လာသည့် ဖြေဆိုသူ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများကိုရော၊ ရပ်ရွာအနီးဝန်းကျင် နေထိုင်သူများကိုပါ သတ်မှတ်စစ်တမ်းပုံစံအသုံးပြု၍ စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ အချိန်တိုအတွင်း ကောက်ယူခဲ့သည့်စစ်တမ်းတွင် ၎င်း၏အကျိုးကျေးဇူးမှာ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများသည် အဖွဲ့အစည်းများ၏ဝန်ဆောင်မှုများကို ယခင်က အသုံးပြုဖူးသူများဖြစ်သောကြောင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ယုံကြည်ခြင်းဖြစ်သည်။ စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ရာတွင် သိရှိသဘောတူကြောင်း သဘောတူ ပုံစံ၊ လျှို့ဝှက်ထားရှိပေးမှု၊ နောက်ဆက်တွဲ ဂရုပြုဆောင်ရွက်မှု၊ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ဆန္ဒရှိပါက အမှုလွှဲပြောင်းပေးခြင်း စသည့် ကောင်းမွန်သည့်ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများကို ဂရုတစိုက် အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ အချို့ကိစ္စရပ်များတွင် စစ်တမ်းဖြေဆိုသူများအနေဖြင့် မေးခွန်းများကို ဖြေကြားလိုခြင်း မရှိပါ။ မေးခွန်းများ အားလုံးသည် လည်း လူတိုင်း၏ အခြေအနေနှင့် သက်ဆိုင်မှု မရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

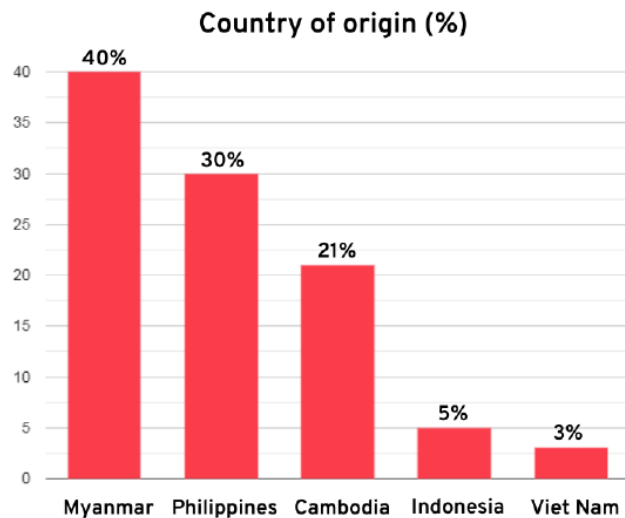
ထို့ကြောင့် ဖြေဆိုသူအရေအတွက်သည် မေးခွန်း တစ်ခုချင်းအလိုက် ကွဲပြားမှုရှိနေခြင်းဖြစ်သည်။ မေးခွန်းများ နှင့်ပတ်သက်၍ ဖြေဆိုသူအရေအတွက်အား ဂရပ်/ဇယားပုံနှင့် စာအဆုံး မှတ်စုများတွင် ဖော်ပြပေးထားသည်။ ILO MRC နှင့် CSO မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ တည်နေရာ အကန့်အသတ်များအပြင် စစ်တမ်းစီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသော အသွားအလာကန့်သတ်မှုများကြောင့် စီမံဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နိုင်ငံများတွင်သာ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားအမျိုးမျိုးက စစ်တမ်းဖြေဆိုနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် စုစုပေါင်း အရေအတွက်သည် ဒေသတွင်း အခြေအနေကိုသာ ခန့်မှန်း ခြုံငုံတင်ပြနိုင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယေဘုယျခြုံငုံ သုံးသပ်မှု မပြုနိုင်သော်လည်း၊ အချက်အလက်နှင့် ကိုးကားချက်များသည် စစ်တမ်းဖြေဆိုသည့် ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများ၏ အခြေအနေအချို့ကို အတိအကျ ဖော်ပြနေပါသည်။

မည်သူများကို စစ်တမ်းပြုလုပ်ခဲ့သနည်း။ သုတေသနတွင် ပါဝင်သူများ

စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့် အာဆီယံရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ၃၀၉ ဦးတွင် ၁၇၈ ဦးသည် မူရင်းနိုင်ငံများ (ကမ္ဘောဒီးယား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ မြန်မာ၊ ဖိလစ်ပိုင်နှင့် ဗီယက်နမ် ¹⁵) မှဖြစ်ကြပြီး ၁၃၁ ဦးသည် ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများ (အာဆီယံရှိ မလေးရှား၊ စင်္ကာပူ၊ ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် ဟောင်ကောင် (တရုတ်)၊ ဆော်ဒီအာရေဗီးယား၊ အာရပ် စော်ဘွားများပြည်ထောင်စု စသည့်နိုင်ငံများမှ ဖြစ်သည်¹⁶)။

မူရင်းနိုင်ငံတွင် လူတွေ့မေးမြန်း/အင်တာဗျူးပြုလုပ်ခဲ့သည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများထဲမှ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းသည် လုပ်သားစုဆောင်းသည့်လုပ်ငန်းစဉ် စတင်ထားပြီး ပြည်ပသို့ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရန်/ထွက်ခွာရန် ပြင်ဆင်နေသူများ ဖြစ်ကြကာ ကျန်သူများ (၈၅ ရာခိုင်နှုန်း) သည် နေရပ်ပြန်လာသူများဖြစ်သည်။¹⁷ ဖြေဆိုသူများ၏ မူရင်းနိုင်ငံများနှင့် ပတ်သက်၍ အသေးစိတ်ကို ပုံ (၁) တွင်ကြည့်ပါ။

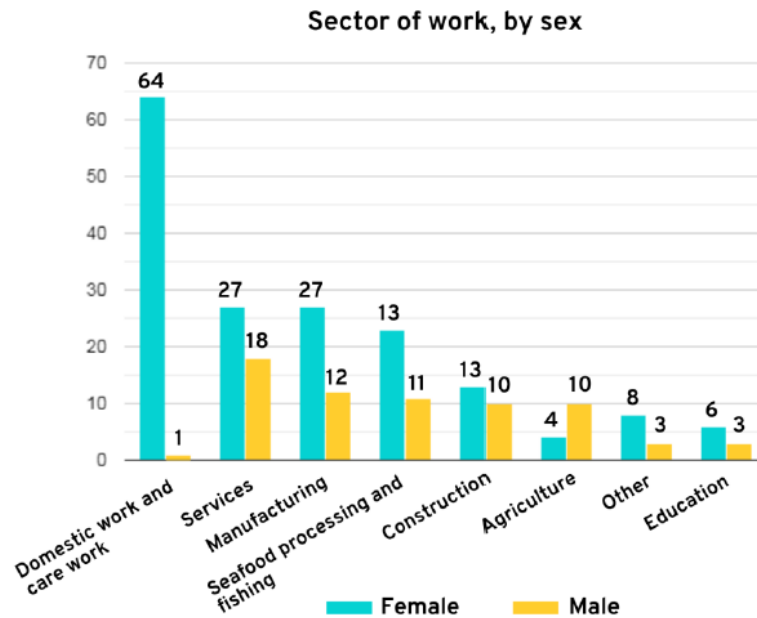
► Figure 1: Respondents' country of origin, n=309

အထက်တွင်ညွှန်းဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ကန့်သတ်ချက်များအပြင် အိုင်အယ်လ်အို စစ်တမ်းမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း/ဌာနများ၏ တည်နေရာ အနေအထားကြောင့် စစ်တမ်းတွင် ထိုင်းနိုင်ငံမှပြန်လာသော (သို့မဟုတ်) ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ရှိနေသော ဖြေဆိုသူ အများစု (၁၇၈ ဦး) ပါဝင်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြချက်တွင် ပါဝင်သည့် ရလဒ်များကို ဖတ်ရှုရာတွင် ဤအချက်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။ အခြားဖြေဆိုသူများ၏ ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများအနေဖြင့် မလေးရှား(၂၁ ဦး)၊ စင်ကာပူ(၁၉ဦး)၊ ဟောင်ကောင်(တရုတ်)(၁၄ ဦး)၊ အာရပ်စော်ဘွားများ ပြည်ထောင်စု(၁၃ ဦး)၊ ဂျပန်(၉ဦး)၊ ဆော်ဒီအာရေဗီးယား(၉ဦး)၊ ကူဝိတ်(၅ဦး)တို့ဖြစ်ပြီး၊ အာဆီယံ၊ ဥရောပသမဂ္ဂ၊ အာရပ်ပြည်ထောင်စု၊ မြောက်အမေရိကတိုက် စသည်တို့တွင်ရှိသည့် ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများသို့ သွားသူ နောက်ထပ်ဦးရေ (၂၄ ဦး) တို့ပါဝင်ကြသည်။¹⁸ အခြား ၄ ဦးသည် သင်္ဘောလိုက်သူ/သင်္ဘောသားများဖြစ်ကြပြီး ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံကို မဖော်ပြထားပါ။ စစ်တမ်းအများစုကို အမျိုးသမီးများအား အလေးထားဝန်ဆောင်မှုပေးသူများက ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် လူတွေ့ဖြေဆိုသူများတွင် အမျိုးသမီး ၇၀ ရာခိုင်နှုန်း ပါဝင်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။¹⁹ အမျိုးသားဦးရေအနေဖြင့် ၂၉ ရာခိုင်နှုန်းပါဝင်ပြီး ကျန် ၁ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၎င်းတို့၏ ကျား/မ ဖြစ်တည်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဖော်ပြရန်ဆန္ဒမရှိကြပါ။²⁰ သို့သော်လည်း ဤအခြေအနေသည် မူရင်းနှင့်ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံခွဲခြားကြည့်လျှင် ကွဲပြားမှုရှိပြီး မူရင်းနိုင်ငံများတွင် (ဖြေဆိုသူ အမျိုးသမီး ၆၀ ရာခိုင်နှုန်း) နှင့် ဆိုက်ရောက် နိုင်ငံများတွင် (ဖြေဆိုသူ အမျိုးသမီး ၈၅ ရာခိုင်နှုန်း) ကွဲပြားမှုရှိသည်။ ဖြေဆိုသူများကို လုပ်ငန်းကဏ္ဍအလိုက်ကြည့်ပါက - အိမ်အကူနှင့် ပြုစုစောင့်ရှောက်ရေး (၂၇ ရာခိုင်နှုန်း)၊ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (၁၉ ရာခိုင်နှုန်း)၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး (၁၆ ရာခိုင်နှုန်း)၊ ပင်လယ်စာပြုပြင်ထုပ်လုပ်ရေးနှင့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း (၁၄ ရာခိုင်နှုန်း) အသီးအသီးဖြစ်ကြောင်းတွေ့ရသည်။²¹ စုစုပေါင်းအနေဖြင့် လုပ်ငန်းကဏ္ဍအလိုက် ကျား/မ ခွဲခြား ဖော်ပြထားသည်ကို ပုံ (၂) တွင်ကြည့်ရှုပါ။

ကိုဗစ်နိုင်တင်းကာလအတွင်း အာဆီယံရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အတွေ့အကြုံများ

► Figure 2: Respondents' sector of work, by sex n=240

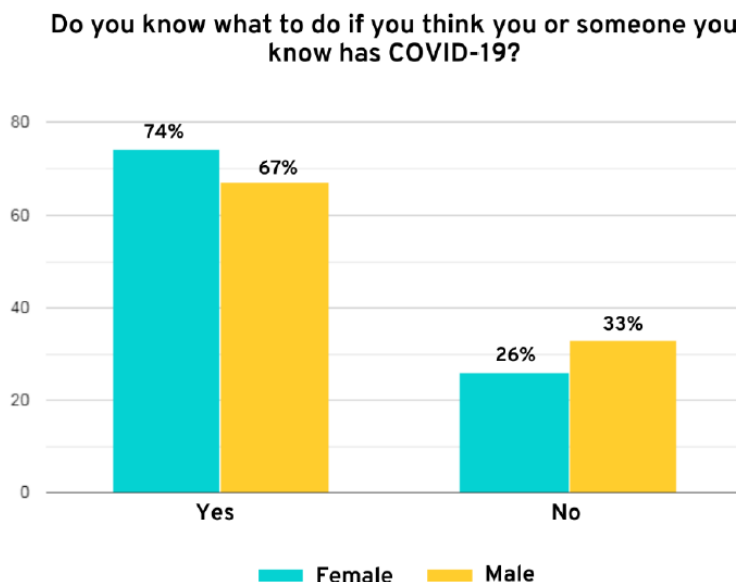

၁။ ကိုဗစ်နိုင်တင်းနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာ - ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ မည်မျှ သိထားသနည်း။

ယေဘုယျအားဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ၉၈ ရာခိုင်နှုန်းက ကိုဗစ်နိုင်တင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်း အချက်အလက်များကို လက်ခံရရှိခဲ့ပြီး^{၂၂}၊ ၉၃ ရာခိုင်နှုန်းက သတင်းအချက်အလက်များသည် အသုံးဝင်ကြောင်း ပြောဆိုပါသည်။ ၎င်းတို့သည် အများအားဖြင့် သူငယ်ချင်း၊ လူမှုမီဒီယာ၊ (ဖေ့စ်ဘွတ်၊ ဝက်စ်အပ်နှင့် လိုင်း ကဲ့သို့ သော) စာတိုပို့နည်းလမ်းများ၊ ပြည်တွင်းသတင်းနှင့် လက်ကမ်းစာစောင်များမှ ရရှိခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။^{၂၃}

လူတွေ့မေးမြန်းခြင်းတွင် ဖြေဆိုသူ ၈၈ ရာခိုင်နှုန်း (အမျိုးသမီး ၉၀ %၊ အမျိုးသား ၈၃ %) က ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်း ရောဂါလက္ခဏာကို သိသည်ဟုဆိုပြီး၊ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသည့် ရောဂါလက္ခဏာ နှစ်မျိုး၊ သုံးမျိုးကို ဖော်ပြနိုင်ကြသည်။²⁴ သို့သော်လည်း ဖြေဆိုသူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ ၎င်းတို့အသိတစ်ဦးဦးဖြစ်စေ ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်း ကူးစက်ခံရသည့် အခြေအနေတွင် မည်သို့ လိုက်နာပြုလုပ်ရမည်ကို သေချာ မသိကြပါ (သိရှိခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အမျိုးသမီး ၇၄ % သည် အမျိုးသား ၆၇ % ထက် ပို၍ သေချာသိကြောင်းကို ပုံ ၃ တွင်တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်)။²⁵ ဖြေဆိုသူအများစုက ဆရာဝန်/နီးစပ်ရာ ကျန်းမာရေး ဆေးခန်း (သို့မဟုတ်) ဒေသန္တရအာဏာပိုင်များကို အသိပေးအကြောင်းကြားမည်ဟုဆိုသည်။ အများစုသည် သီးခြားခွဲနေခြင်း၊ အခြားသူများနှင့် ခပ်ခွာခွာနေခြင်းများကို သိရှိကြသည်။

► Figure 3: Knowledge of action to take if suspect COVID-19 infection, self-reported n=244

ရောဂါကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဖြေဆိုသူများအား ကောင်းစွာ အသိပေးနိုင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဖြေဆိုသူ ၉၁ ရာခိုင်နှုန်းက ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းကူးစက်မှုအား လျှော့ချနိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို သိရှိကြသည်ဟုဆိုသည်။²⁶ ထိုအထဲမှ ဖြေဆိုသူအချို့သည် တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းကျန်းမာရေးနှင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးကြား ခပ်ခွာခွာနေခြင်းကဲ့သို့သော ကြိုတင်ကာကွယ်နည်း နှစ်နည်း၊ သုံးနည်းကို အသေးစိတ်ပြောဆိုနိုင်ကြသည်။

“ကျွန်မတို့အနေနဲ့ လက်ဆေးတာတို့၊ နှာခေါင်းစည်းတပ်တာတို့၊ လူစုလူဝေးကို ရှောင်တာတို့ ပြုလုပ်သင့်ပါတယ်။”

[ဂျပန်နိုင်ငံရှိ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းတွင်လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ ဗီယက်နမ် အမျိုးသမီးတစ်ဦး]

၂။ ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်း ရိုက်ခတ်မှုဒဏ်ခံရသည့် အလုပ်အကိုင်များ

ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများတွင် လက်ရှိလုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည့် ဖြေဆိုသူများထဲမှ ၃၂ ရာခိုင်နှုန်းက ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အလုပ်အကိုင်စိန်ခေါ်မှုများ (သို့မဟုတ်) အလွဲသုံးစားပြုမှုများကို ရင်ဆိုင်ရကြောင်း ဆိုပါသည်။²⁷ ၆၈ ရာခိုင်နှုန်းကမူ အလုပ်အကိုင်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြဿနာများရှိသည်ဟု မထင်ကြောင်း/မခံစားရကြောင်း ဆိုသည်။ ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများတွင်

ဆက်လက်လုပ်ကိုင်မှု မရှိတော့သော ဖြေဆိုသူများအရဆိုလျှင် တိုင်ကြားသည့် ပြဿနာအရေအတွက် တိုးပွားလာပြီး၊ ၄၃ ရာခိုင်နှုန်းက ၎င်းတို့သည် ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အလုပ်အကိုင် စိန်ခေါ်မှုများ၊ အလွဲသုံးစားပြုခြင်းများကို ရင်ဆိုင် ရကြောင်းပြောဆိုကြသည်။²⁸ ဖြေဆိုသူ အနည်းစုက ထိုပြဿနာများနှင့်ပတ်သက်၍ အသေးစိတ်ဖြေဆိုခဲ့သည်။ တင်ပြလာ သည့် ပြဿနာများကို အောက်ပါ ဇယားကွက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ပုံ (၄) - အာဆီယံတွင် ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အလုပ်အကိုင်ဆိုင်ရာ အလွဲသုံးစားပြုမှုအချို့။

	တားဆီးပိတ်ဆို့မှု (လော့ခ်ဒေါင်း) ကာလအတွင်း အတင်းအကျပ်အလုပ်ခိုင်း စေခံရခြင်း/ မငြင်းဆန်နိုင်ခြင်း။ -မလေးရှားနိုင်ငံတွင် အိမ်အကူအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ အင်ဒိုနီးရှား အမျိုးသမီး ၁ ဦး၊ -မလေးရှားနိုင်ငံတွင် အိမ်အကူအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသမီး ၁ ဦး၊ - ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသား ၁ ဦး (ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံနှင့် အလုပ်အကိုင်ကို ဖော်ပြ ထားခြင်းမရှိပါ) -ကူဝိတ်နိုင်ငံတွင် လုပ်ကိုင်သူ ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသမီး ၁ ဦး (အလုပ်အကိုင်ကို ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ) -စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် အိမ်အကူအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသမီး ၁ ဦး၊ -မလေးရှားနိုင်ငံတွင် အိမ်အကူအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ အင်ဒိုနီးရှား အမျိုးသမီး ၁ ဦး၊ -ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတွင် လုပ်ကိုင်သူ မြန်မာအမျိုးသား ၁ ဦး၊ -ကူဝိတ်နိုင်ငံတွင် အိမ်အကူအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသမီး ၁ ဦး၊
	အလုပ်ရှင်က ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားအား လစာမဲ့ ခွင့်/ နာမကျန်းခွင့် မဖြစ်မနေ ယူခိုင်းခြင်း။ -မလေးရှားနိုင်ငံတွင် အိမ်အကူအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ အင်ဒိုနီးရှား အမျိုးသမီး ၁ ဦး၊ -အာရပ်စော်ဘွားများပြည်ထောင်စုရှိ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်သူ ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသမီး ၁ ဦး၊ -အာရပ်စော်ဘွားများပြည်ထောင်စုတွင် ဆရာမအဖြစ်လုပ်ကိုင်သူ ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသမီး ၁ ဦး၊ -ကူဝိတ်နိုင်ငံတွင် အိမ်အကူအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသမီး ၁ ဦး၊
	နိုင်ငံကူးလက်မှတ်(ပတ်စ်ပို့) နှင့် တရားဝင်စာရွက်စာတမ်းများကို အလုပ်ရှင်က ကိုင်ထားခြင်း။ -ကူဝိတ်နိုင်ငံတွင် အိမ်အကူအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသမီး ၁ ဦး၊ -သင်္ဘောလိုက်သူ/သင်္ဘောသားအဖြစ်လုပ်ကိုင်သူ ဖိလစ်ပိုင်အမျိုးသားတစ်ဦး၊ -မလေးရှားနိုင်ငံတွင် အိမ်အကူအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ အင်ဒိုနီးရှား အမျိုးသမီး ၁ ဦး၊

စာချုပ်ဖျက်သိမ်းရန် အလုပ်ရှင်က ခြိမ်းခြောက်ခြင်း။

-စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် အိမ်အကူအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသမီး ၁ ဦး၊

မည်သည့်အချိန် အခကြေးငွေ ထပ်မံပေးမည်ဆိုသည်မှာ မသေချာခြင်း၊ (သို့မဟုတ်) အခကြေးငွေ မပေးခြင်း။

-ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတွင် လုပ်ကိုင်သူ မြန်မာအမျိုးသား ၁ ဦး၊

-ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်သူ မြန်မာ အမျိုးသမီး ၂ ဦး၊

အလုပ်ရှင်၏ ခြိမ်းခြောက်မှု၊ ထိပါးနှောင့်ယှက်မှု၊ (သို့မဟုတ်) အကြမ်းဖက်မှုများရှိခြင်း။

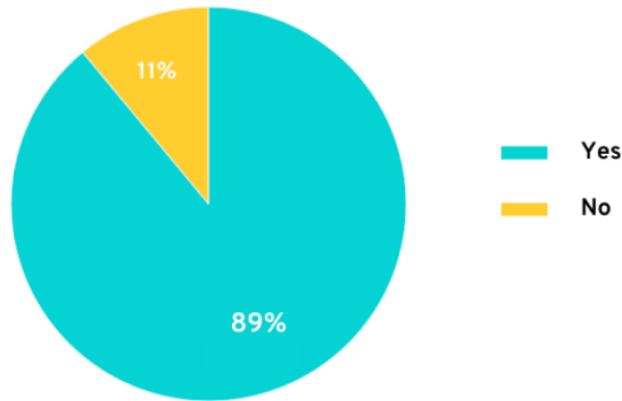
-ကူဝိတ်နိုင်ငံတွင် အိမ်အကူအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသမီး ၁ ဦး၊

အလုပ်ဆက်လက်လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) အလုပ်အကိုင်ဆုံးရှုံးခြင်း

အလုပ်အကိုင်ဆုံးရှုံးခြင်းနှင့် လုပ်သားဈေးကွက်ကျသွားခြင်းသည် ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း အတိုင်းအတာကြီးကြီးမားမား ဖြစ်ပွားသွားပြီး ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဒုတိယ သုံးလပတ်ကာလအတွင်း အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသရှိ အလုပ်ချိန်နာရီများသည် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ကျဆင်းသွားခဲ့သည်။²⁹ ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကြောင့် အရှေ့အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသရှိ နိုင်ငံများသို့ လွှဲပြောင်းပေးပို့နေသည့် လွှဲပို့ငွေများသည် ၁၃ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကျဆင်းသွားမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။³⁰ ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများတွင် လူတွေ့မေးမြန်းစဉ်အတွင်း ဖြေဆိုသူ ၈၉ ရာခိုင်နှုန်းသည် အလုပ်လုပ်ကိုင်ဆဲ အခြေအနေတွင်ရှိပြီး (ပုံ ၅ ကိုကြည့်ရှုပါ)³¹ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားဖြေဆိုသူများအကြား အဓိကကွဲပြားခြားနားမှုများ မရှိပါ။ သို့သော်လည်း အလုပ်အကိုင်ဆုံးရှုံးသွားသော ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများစွာသည် ယခုအခါ ၎င်းတို့၏ မူရင်းနိုင်ငံအသီးသီးသို့ ပြန်သွားကြပြီဖြစ်သောကြောင့် တိုးပွားလာသည့် အလုပ်လက်မဲ့နှုန်းကို ဤကိန်းဂဏန်းဇယားတွင် အပြည့်အဝဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။

► Figure 5: Employment status among respondents in countries of destination, n=126

Currently employed in destination (%)

နေရပ်ပြန်သူများတွင် ၄၇ ရာခိုင်နှုန်းသည် ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင်ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့်အလုပ်မှထွက်ခွာခဲ့ကြပြီး၊ ၂၄ ရာခိုင်နှုန်းသည် စာချုပ်သက်တမ်းကုန်ဆုံးခါနီးဖြစ်ကြသည်။ သို့သော်လည်း ၁၆ ရာခိုင်နှုန်းသည် အမြဲတမ်းဝန်ထမ်းဖြစ်စေ၊ ယာယီဝန်ထမ်းဖြစ်စေ၊ အလုပ်ရှင်က စာချုပ်သက်တမ်း မပြည့်မီ အလုပ်ရပ်ဆိုင်းခဲ့သည် (ပုံ ၆ ကိုကြည့်ရှုပါ)။³² တချို့အလုပ်ရှင်များသည် အောက်တွင်ဖော်ပြထားသလို အထောက်အထားမဲ့ အလုပ်သမားများကို ဦးစွာ အလုပ်ဖြုတ်ခြင်းများရှိသည်။

“အလုပ်ရှင်က ကျွန်မရဲ့အလုပ်စာချုပ်ကို ရုပ်လိုက်တယ်။ အခုတော့ ကျွန်မ ဘာအလုပ်မှ မရှိတော့ဘူး။”

[မလေးရှားနိုင်ငံတွင် အိမ်အကူအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ အင်ဒိုနီးရှား အမျိုးသမီး ၁ ဦး]

“ကျွန်တော့်အလုပ်ရှင်က အခြေအနေတွေ ပုံမှန်ပြန်ဖြစ်လာရင် ပြန်လာခဲ့လို့တော့ ပြောတယ်။ အခုတော့ ကျွန်တော့်ကို အိမ်ပြန်ခိုင်းနေပြီ။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ကျွန်တော့်မှာ ဘာစာရွက်စာတမ်းမှ မရှိတော့ ရဲဖမ်းမှာ သူက စိုးရိမ်လို့”

[ဂျပန်နိုင်ငံရှိ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသား တစ်ဦး]

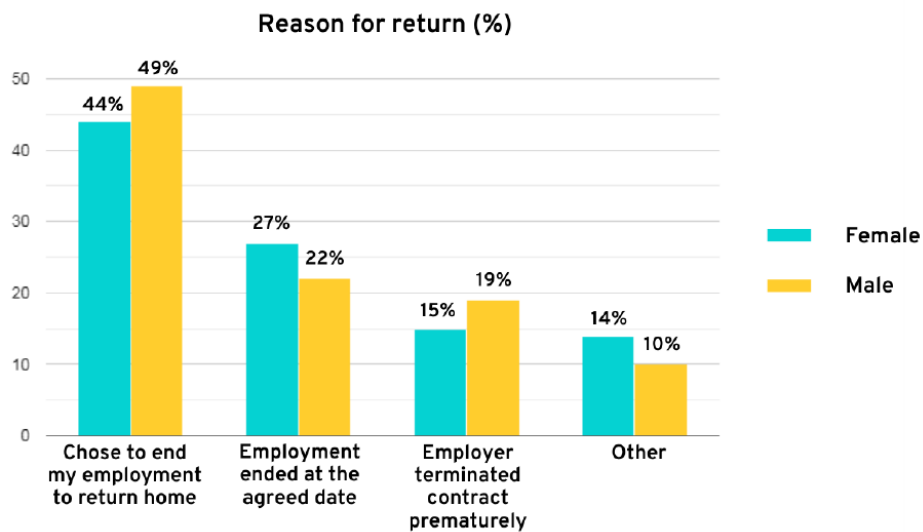
မိမိဆန္ဒဖြင့် အလုပ်မှထွက်ပြီး အိမ်ပြန်ရန် ရွေးချယ်ခဲ့သည့် နေရပ်ပြန်သူများ၏ အကြောင်းပြချက်များမှာ မိသားစုအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း၊ စာရွက်စာတမ်း သက်တမ်းတိုး/အသစ်ပြုလုပ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မသေချာမရေရာခြင်း (သို့မဟုတ်) နယ်စပ် ဂိတ်ပိတ်ခြင်းများကြောင့်ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ အလုပ်အကိုင်ရပ်တန့်ခဲ့သူများ၊ အလုပ်ရှင်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်သမားဖြစ်စေ မည်သည့်ဘက်ကဖြစ်စေ၊ ဤကပ်ရောဂါ ရိုက်ခတ်မှုကြောင့် ဒေသတွင်း ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများစွာသည် ယခုအခါ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်နေပြီး ၎င်းတို့အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုများကို ထိန်းသိမ်းလုပ်ဆောင်ရန် နည်းလမ်းများရှာဖွေရန် လိုအပ်နေပါသည်။

“ကျွန်တော့်အလုပ်ရှင်က စာချုပ်သက်တမ်းတိုးပေးပေမဲ့ ကျွန်တော် လက်မခံခဲ့ဘူး။ ထိုင်းမှာ ရောဂါပိုး ကြောက်ရတာက တစ်မျိုး၊ ကမ္ဘောဒီးယားမှာ ကျွန်တော့်မိသားစုကို စိုးရိမ်တာက တစ်မျိုးဆိုတော့။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့် စာရွက်စာတမ်းတွေ

ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းကာလအတွင်း အာဆီယံရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အတွေ့အကြုံများ

သက်တမ်းမတိုးနိုင်မှာလည်း တွေးပူမိတယ်လေ။ အဓိက ကတော့ ကျွန်တော့်မိသားစုအတွက် အရမ်းစိုးရိမ်တာ။ ရောဂါပိုးက အရမ်းကူးစက်မြန်ပြီး အသက်ဆုံးပါးတဲ့အထိ ဖြစ်နေတာကိုး”
[ထိုင်းနိုင်ငံမှ နေရပ်သို့ ပြန်လာသူ ကမ္ဘောဒီးယား အမျိုးသားတစ်ဦး]

► Figure 6: Job-related reasons for return to Cambodia, Indonesia, Myanmar, the Philippines, and Viet Nam, n=132

လုပ်ခလစာ ပေးချေမှု

အပြည့်အဝအစီရင်ခံတင်ပြရန် ပြည့်စုံလုံလောက်သည့် စစ်တမ်းအချက်အလက်များ မရှိသော်လည်း အချို့နေရပ်ပြန် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများက ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံမှ မထွက်ခွာမီ ၎င်းတို့အား လုပ်ခလစာ အပြည့်ပေးသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ဤအချက်ကို အောက်ပါ သဘောထားနှင့် ထင်မြင်ချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်တွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။

“ကျွန်တော် ထွက်မလာခင် တစ်ရက်အလို ကတည်းက ကျွန်တော့်လစာ အကုန်ရပြီးပြီ”
[ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသား တစ်ဦး]

“ကျွန်မ လစာအပြည့်ရခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ လူမှုဖူလုံရေးခံစားခွင့်တော့ မရခဲ့ဘူး။”
[ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းတွင် ကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသမီး တစ်ဦး]

ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ပြဿနာအခက်အခဲများကို မေးမြန်းသည့်အခါတွင်၊ အဓိကအားဖြင့် လုပ်ခ/လစာပေးရန် ရက်ရွှေ့ဆိုင်းခြင်း၊ လစာလျှော့ခြင်း (သို့မဟုတ်) လုပ်ခလစာမပေးခြင်းနှင့် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သလို အလုပ်အကိုင် ရပ်ဆိုင်းခြင်းများရှိသည်ဟု ဖြေဆိုသူများက ဖော်ပြကြသည်။

“အလုပ်ရှင်ဆီက ကျွန်မ လုပ်ခအပြည့် မရခဲ့ဘူး။ ဘာလို့ မပေးတာလဲ မေးတော့ ဘာမှ ပြန်မရှင်းပြဘူး။ လူမှုဖူလုံရေး ခံစားခွင့်လည်း မရခဲ့ဘူး။ အေဂျင်စီနဲ့ သွားခဲ့တာပါ။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ ကျွန်မကို ဘာမှ မဆက်သွယ်လာဘူး။ ကျွန်မလည်း အလုပ်သမားသံအရာရှိဆီ မဆက်သွယ်ဖြစ်ခဲ့ဘူး။”

[ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသမီး တစ်ဦး]

“ကျွန်မ အလုပ်ရှင်က ကိုဗစ်ကြောင့် စားသောက်ဆိုင်ပိတ်လိုက်ရလို့ ကျွန်မ အိမ်ပြန်လာတာပါ။ လစာ မယူဘဲ နေပါလို့တော့ ကျွန်မအလုပ်ရှင်ကပြောသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရဲဖမ်းခံထိရင်တော့ တာဝန်မယူနိုင်ဘူးတဲ့။ အဲ့ဒါကြောင့် ကျွန်မ ထိုင်းနိုင်ငံက ပြန်လာတာ။ ကိုဗစ်ပြီးရင် အလုပ်ပြန်ဆင်းမယ်လို့ ကျွန်မအလုပ်ရှင်နဲ့ သဘောတူထားတာမျိုးတော့ မရှိပါဘူး။”

[ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသမီးတစ်ဦး]

“၂၀၂၀ ၊ မတ်လမှာ ကျွန်တော်တို့ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး စက်ရုံ/ကုမ္ပဏီက အလုပ်ချိန်တွေ လျှော့ခဲ့တယ်။ အခုတော့ ကျွန်တော်တို့က နှစ်ရက်လုပ် နှစ်ရပ်နား တစ်လှည့်စီပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ စက်ရုံက ဧပြီ ၁၀ ရက်နေ့ကနေ ၂၀ ရက်နေ့ထိ ၁၀ ရက် ယာယီ ပိတ်ခဲ့သေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လုပ်ခကိုတော့ ၁၃ ရက် (အလုပ်လုပ်ရက်) အတွက် ဘတ် ၇၅၀၀ (US ၂၃၄ ဒေါ်လာ) ကနေ ဘတ် ၃၅၀၀ (US ၁၀၉ ဒေါ်လာ) ထိကို လျှော့ပြီးပေးတယ်။”

[ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသား တစ်ဦး]

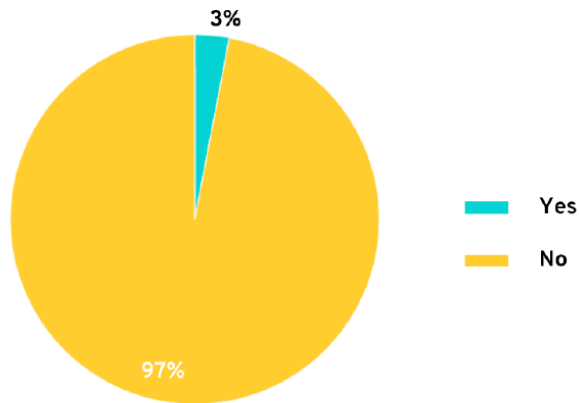
လူမှုဖူလုံရေး

လူမှုဖူလုံရေးရရှိခံစားမှုမှာ အကျပ်အတည်းမဟုတ်သည့်ကာလတွင်ပင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအတွက် အခက်အခဲ တစ်ရပ် ဖြစ်နေသည်။³³ ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံတွင် ရောက်ရှိနေသူအများစု (၉၇%) သည် လူမှုဖူလုံရေး အထောက်အပံ့ မရရှိကြပါ။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရှိ အချို့သူများအနေဖြင့် နေရပ်ပြန်လာသည့်အခါတွင် ပြည်ပ အလုပ်သမားသက်သာချောင်ချိရေး စီမံအုပ်ချုပ်မှု အဖွဲ့၏ ဘေးဒုက္ခအကျပ်အတည်းကူညီရေး (သို့မဟုတ်) စီးပွားရေးချေးငွေ အစီအစဉ်များမှတစ်ဆင့် လူမှုဖူလုံရေးပံ့ပိုးမှုကို ရရှိကြသည်။ ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံ (မလေးရှားနှင့် ဟောင်ကောင် (တရုတ်)) ရှိ စစ်တမ်းဖြေဆိုသူ နှစ်ဦးသာလျှင် ဝန်ထမ်း လျှော့ချမှု အခြေအနေကြောင့် လူမှုဖူလုံရေး အကျိုးခံစားခွင့် ရရှိကြောင်း တင်ပြလာသည် (ပုံ ၇ ကိုကြည့်ရှုပါ)။ စင်္ကာပူ နိုင်ငံရှိ HOME အဖွဲ့အစည်း (Humanitarian Organization for Migration Economics) ကပြုလုပ်သည့် စစ်တမ်းအရဆိုလျှင် လူမှုဖူလုံရေးရရှိမှုတွင် အခက်အခဲရှိနေသည်သာမက ရရှိနိုင်သည့် ပံ့ပိုးမှုများအကြောင်းကို သိရှိရေး/သတင်း အချက်အလက် ကြားသိရေးနှင့်ပတ်သက်၍လည်း အခက်အခဲရှိနေကြောင်းဆိုပါသည်။ HOME အဖွဲ့က စစ်တမ်းပြုလုပ်ရာတွင် ပါဝင်ဖြေဆိုသူ များထဲက ၃၇ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအတွက် အစိုးရ၏ ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ငွေကြေးပံ့ပိုး ကူညီမှုများ ရရှိကြောင်းကို သတိပြုမိကြသည်။³⁴

ကိုဗစ်နိုင်တင်းကာလအတွင်း အာဆီယံရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အတွေ့အကြုံများ

► Figure 7: Migrant workers in destination who received social security compensation for unemployment/retrenchment, n=59

Received social security compensation in destination for unemployment/retrenchment (%)

အောက်ပါကိုးကားချက်အပါအဝင်၊ ဒေသတွင်း CSO နှင့် မီဒီယာများ၏ အစီရင်ခံစာများအရ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများတွင် ဝင်ငွေမရှိပါက၊ သို့မဟုတ် လူမှုဖူလုံရေး (သို့မဟုတ်) ပုံစံတကျမဟုတ်သော ကဏ္ဍရှိ အလုပ်သမားများအနေဖြင့် အစိုးရ၏ သက်သာခွင့်အစီအစဉ်များတွင် မပါဝင်ပါက ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း တည်ငြိမ်မှု မရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။³⁵ သောင်တင်/ပိတ်မိနေသော ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားတစ်ဦးက အစာပြတ်လပ်မှုနှင့် ကြုံနေရကြောင်းပြောဆို ထားပြီး၊ အာဆီယံရှိ အခြားဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများမှ မီဒီယာ၊ အခြားအစီရင်ခံစာများတွင်လည်း အလားတူဖော်ပြထား ကြောင်း တွေ့ရသည်။³⁶

“စတိုးဆိုင် ပိတ်ထားတာ နှစ်လရှိပြီ။ ဘာအလုပ်မှ မရှိဘူး။ အလုပ်မရှိဘဲ နေလို့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ကျွန်မ မိသားစုကလည်း ကျွန်မကို စိတ်ပူနေပြီ။”

[ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း ကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသမီး တစ်ဦး]

“ဒူဘိုင်းမှာ အစားအသောက် အကူအညီ ကျွန်မလိုအပ်နေပါတယ်။”

[အာရပ်စော်ဘွားများပြည်ထောင်စုတွင် အိမ်အကူ အလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသမီးတစ်ဦး]

ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့် ကျန်းမာရေး

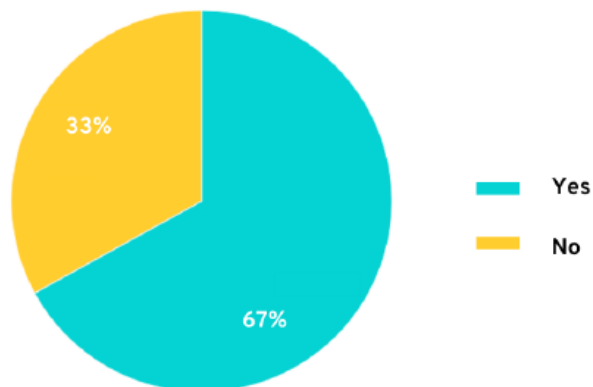
ရှေ့တန်းမှလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသူများ/အများသူငှာနှင့် တိုက်ရိုက်ထိတွေ့လုပ်ကိုင်နေသည့် (သို့မဟုတ်) လိုအပ်သော ဝန်ဆောင်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းပေးနေသည့် လုပ်ငန်းနယ်ပယ်တွင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအနေဖြင့် အလုပ်အကိုင် ရှိနေသော်လည်း ကိုဗစ်နိုင်တင်းရောဂါကင်းဝေးရေးအတွက် ပြည့်စုံလုံလောက်သည့် ကာကွယ်ပေးမှုကို မရရှိကြပါ။

သာဓကအားဖြင့် များမကြာသေးမီက မလေးရှားနိုင်ငံရှိ ဆေးရုံသုံး လက်အိတ်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းသို့ သွားရောက်၍ မီဒီယာ သတင်းရယူမှုပြုလုပ်သည့်အခါတွင် အလုပ်သမားများသည် အလုပ်လုပ်ခြင်း၊ အိမ်မှ အလုပ်သို့လာခြင်း၊ အိမ်တွင်း ခပ်ခွာခွာနေ၍ မဖြစ်နိုင်ဘဲ စုပြုံနေရခြင်း၊ စည်းကမ်းလိုက်နာရေးတွင် အခက်အခဲရှိခြင်း စသည့်အခြေအနေများကို တွေ့ရသည်။ အလုပ်ရုံသို့ဝင်ရာတွင် အလုပ်ဝင်ချိန်နာရီအတွက် အလုပ်သမားအားလုံးက လက်မလက်ဗွေ စကန်(န်) ဖတ်ရ သည့် စခရင်မျက်နှာပြင်ပေါ် အလုပ်သမားအားလုံးက တို့ထိရသောကြောင့် ရောဂါပိုး ဖြန့်ဖြူးသည့် နေရာဖြစ်နိုင်သည်ဟုပင် အလုပ်သမားများက ဆိုကြသည်။³⁷ စင်္ကာပူနိုင်ငံတွင် HOME အဖွဲ့က စစ်တမ်းပြုလုပ်သည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ၁၀၁ ဦးတွင် အများစုသည် အလုပ်ရှင်ပေးထားသည့် အဆောင်များတွင် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးအကြား ၁ မီတာခြားနေရန် မဖြစ်နိုင်ဟု ဆိုကြသည်။³⁸ လက်ဆေးကြောရန် ဆပ်ပြာနှင့် လက်သန့်ဆေးရည်များ လုံလောက်မှု မရှိကြောင်းကို ၅၇ ရာခိုင်နှုန်းက ပြောဆိုကြသည်။³⁹

အိုင်အယ်လ်အိုက ပြုလုပ်သည့် ဤစစ်တမ်းအရဆိုလျှင် ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံတွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည့် ဖြေဆိုသူ အလုပ်သမား များတွင် ၃၃ ရာခိုင်နှုန်းအား အလုပ်ရှင်များက တစ်ကိုယ်ရေကာကွယ်ရေးပစ္စည်းများဖြစ်သည့် နှာခေါင်းစည်း၊ လက်သန့်ဆေးရည်များ မပေးကြောင်းဖော်ပြထားပြီး (ပုံ ၈ ကိုကြည့်ရှုပါ)။ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသား ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား များအကြား ကွဲပြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဖြေဆိုသူများတွင် ယင်း တစ်ကိုယ်ရေကာကွယ်ရေးပစ္စည်းများကို အများစု (၅၇ %) က မရကြောင်းဖော်ပြထားသည်။⁴⁰ စစ်တမ်းကောက်ယူထားသည့် အခြားဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများတွင် အများစုသည် လုပ်ငန်းခွင်၌ နှာခေါင်းစည်းနှင့် လက်သန့်ဆေးရည်များမရရှိကြပါ။⁴¹

► Figure 8: Migrant workers provided with PPE in destination, n=123

Provided with masks and hand sanitizer to protect against COVID-19 (%)

အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ထိပါးနှောင့်ယှက်မှု - ဖြစ်ရပ်လေ့လာမှု

ကူဝိတ်နိုင်ငံတွင် အိမ်အကူအလုပ်သမားအဖြစ်လုပ်ကိုင်သူ ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသမီးတစ်ဦး (စစ်တမ်းဖြေဆိုသူ တစ်ဦး) သည် ထိပါးနှောင့်ယှက်မှုနှင့် အကြမ်းဖက်၊ ခြိမ်းခြောက်မှုခံရကြောင်း တိုင်ကြားတင်ပြထားသည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ပြန်ရန် အတွက် အလုပ်အကိုင်သဘောတူစာချုပ် ရပ်စဲရန် သူမ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုတစ်ရပ်တွင် အခြားချိုးဖောက်မှုများ ပူးတွဲပါဝင်နေလေ့ရှိသည်။ ဤဖြစ်ရပ်တွင် ဖိလစ်ပိုင် အိမ်အကူအလုပ်သမား အမျိုးသမီးသည် အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေမှု အရိပ်လက္ခဏာများအပါအဝင်၊ မိမိဆန္ဒနှင့် ဆန့်ကျင်၍ အတင်းအကျပ်အလုပ်ခိုင်းစေခြင်း၊

စာချုပ်ရပ်စဲရန် ခြိမ်းခြောက်ခံရခြင်း၊ ပတ်စ်ပို့နှင့် စာရွက်စာတမ်းများ သိမ်းထားခံရခြင်း၊ တားမြစ်ပိတ်ဆို့မှုကာလအတွင်း အလုပ်ခိုင်းခြင်းကို မငြင်းဆန်နိုင်ခြင်း စသည်တို့ကိုကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။⁴²

အလုပ်ရှင်/အိမ်ရှင်နှင့်အတူ ကန့်သတ်နေထိုင်ရသော အိမ်အကူ အလုပ်သမားများအပေါ်တွင် စိတ်ဖိစီးမှုများနှင့် အကြမ်းဖက်မှုများ ပိုမိုဖြစ်ပေါ်သည်ကို မီဒီယာနှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများက တင်ပြထားသည်။⁴³ လတ်တလောပြုလုပ်ခဲ့သည့် ILO-UN Women လေ့လာမှုအရ အာဆီယံရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများနှင့်ပတ်သက်၍ အဓိကဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများတွင်ရှိသော အလုပ်ရှင်/အိမ်ရှင်များ၏ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်သည် အိမ်အကူ အလုပ်သမားများအား အလုပ်ချိန် ပြင်ပတွင်ပင် မိုဘိုင်းဖုန်း သုံးစွဲခွင့် မပေးပါ။ ထို့ကြောင့် အကြမ်းဖက်မှုများ၊ အလွဲသုံးစားပြုမှုများကြုံတွေ့ခြင်းနှင့် အကူအညီလိုအပ်လာသည့်အခါတွင် မိသားစု၊ အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်း၊ CSO နှင့် အခြားအကူအညီပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများသို့ ဆက်သွယ်ရန် မလွယ်ကူတော့ပေ။⁴⁴

ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း အမျိုးသမီးများအပေါ် အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှု များပြားလာသည့် သက်သေ အထောက်အထားများရှိသည်။⁴⁵ အကြမ်းဖက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အပြည့်အစုံမေးမြန်းရန် အချိန်တိုအတွင်း အကဲဖြတ် စစ်တမ်းတစ်ရပ်ကို အသုံးပြုရာတွင် ကျင့်ဝတ်ပိုင်းစောင့်ထိန်းမှုဖြစ်ခြင်းကြောင့်⁴⁶ ဤစစ်တမ်းတွင် အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ထိပါးနှောင့်ယှက်မှုကို ပြဿနာအခြေအနေ တစ်ရပ်အဖြစ်သာ တင်ပြထားသည်။ မေးခွန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဖြေဆိုသူများအနေဖြင့် ရွေးချယ်ဖြေဆိုနိုင်ပေသည်။ နောက်ဆက်တွဲ ပံ့ပိုးမှုနှင့် အမှုလွှဲပြောင်းခြင်းများကိုလည်း ဖြေဆိုသူများအတွက် ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့သည်။

အတင်းအကျပ်ခိုင်းစေခြင်း၊ စာရွက်စာတမ်းများ သိမ်းဆည်းထားခြင်းနှင့် အခြား အလုပ်သမားအခွင့်အရေးများ ချိုးဖောက်ခြင်း၊

ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသော လုပ်ကိုင်ဆဲဖြစ်သော ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံရှိ ဖြေဆိုသူများက ပြောဆိုသည်မှာ အတင်းအကျပ်ခိုင်းစေခြင်း၊ အလုပ်ရှင်က နိုင်ငံကူးလက်မှတ် သိမ်းဆည်းထားခြင်းနှင့် အလုပ်ဆင်းခိုင်းခြင်းကို မငြင်းဆန်နိုင်ခြင်း၊ ဝန်ထမ်းဦးရေ လျှော့ချရန် ခြိမ်းခြောက်ခြင်း (သို့မဟုတ်) အကြမ်းဖက်ခြင်းများရှိကြောင်း ဆိုကြသည်။⁴⁷ ဤကဲ့သို့အမှုများကို အမျိုးအစားခွဲခြားဖော်ပြရန်အတွက် သဘောထားနှင့် ထင်မြင်ချက်ဆိုင်ရာ ပို၍အသေးစိတ်ကျသောအချက်အလက်များလိုအပ်သော်လည်း တင်ပြလာသည့် အလွဲသုံးစားပြုမှုများသည် အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေမှုအရိပ်လက္ခဏာများဖြစ်သည် (ပုံ ၄ ကိုကြည့်ရှုပါ)။

“ကျွန်တော် မလုပ်နိုင်ဘူးလို့ ငြင်းလို့မရဘူး။ ကျွန်တော့် စာရွက်စာတမ်းတွေကိုလည်း အလုပ်ရှင်က အားလုံး သိမ်းထားတယ်။” [ဖိလစ်ပိုင် သင်္ဘောသားတစ်ဦး]

“ကျွန်မရဲ့ ပတ်စ်ပို့နဲ့ တရားဝင်စာရွက်စာတမ်းတွေကို အလုပ်ရှင်က သိမ်းထားတော့ လော့ခ်ဒေါင်းအတွင်းမှာ အလုပ် မလုပ်ချင်ဘူးလို့ ငြင်းလို့မရဘူး။” [မလေးရှားနိုင်ငံတွင် အိမ်အကူအလုပ်သမားအဖြစ် လုပ်ကိုင်သူ အင်ဒိုနီးရှား ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သား အမျိုးသမီးတစ်ဦး]

“ကျွန်တော်တို့ ခွင့်ယူရင် အလုပ်ရှင်က လစာဖြတ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်ရက် ဘတ် ၁၀၀ (၃ ဒေါ်လာ) နှုန်းပေးတယ်။ သုံးလတစ်ခါ လုပ်ခ ရပေမဲ့ ဘယ်နေ့လုပ်ခထုတ်ပေးမလဲ အလုပ်ရှင်က အတိအကျ ပြောမထားဘူး။ အခုဆို ကျွန်တော်တို့ ရသင့်နေပြီ။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အိုင်ဒီ၊ စာရွက်စာတမ်းတွေအားလုံးကို အလုပ်ရှင်က ကိုင်ထားတာ။ ကျွန်တော်တို့မှာ

မိတ္တူပဲရှိတယ်။ တာဝန်ရှိသူတွေကို ဘယ်သူမှ သွားမပြောရဲကြဘူး။ [ထိုင်းနိုင်ငံ ရှိ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတွင် လုပ်ကိုင်နေသူ မြန်မာအမျိုးသားတစ်ဦး]

ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများတွင် လူတွေ့မေးမြန်းခဲ့သည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ၅၆ ရာခိုင်နှုန်းက ၎င်းတို့အနေဖြင့် စစ်တမ်းပြု လုပ်သော MRC (သို့မဟုတ်) CSO ဝန်ထမ်းများက လမ်းညွှန်ကူညီပေးသည့် နောက်ဆက်တွဲ တရားဥပဒေဆိုင်ရာ အကူအညီ များကို ရယူအသုံးပြုလိုကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ ဤနောက်ဆက်တွဲ ပံ့ပိုးမှုများကိုပေးခဲ့ပြီး၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ဥပဒေအရ အရေးယူခြင်းများ၊ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများကို လျော်ကြေး/နစ်နာကြေးပေးခြင်းများအထိ ရှိလာနိုင်ပါသည်။

၃။ ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါ ကာလအတွင်း မူရင်းနိုင်ငံများသို့ ပြန်ခြင်း

အိမ်ပြန်ခရီးနှင့် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ခြင်း

အကျပ်အတည်းကာလအစပိုင်းတွင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားအချို့သည် တားဆီးပိတ်ဆို့မှု (လော့ဒေါင်း) မပြုမီ အိမ်သို့ ပြန်နိုင်ရေးအတွက် ကုန်းလမ်းနှင့် ရေလမ်း ဝင်/ထွက်ဂိတ်များသို့ အပြေးအလွှားသွားခဲ့ကြသည်။ စစ်တမ်းဖြေဆိုသူ နေရပ်ပြန် အများစုက ၎င်းတို့မိသားစုကို စိုးရိမ်၍ ပြန်ကြကြောင်း ပြောဆိုကြသည်။ နောက်ပိုင်း ကန့်သတ်ချက်အချို့ကို ဖြေလျှော့ ပေးခဲ့သော်လည်း (စာတမ်းပြုစုနေသည့် မေလအတွင်း) နယ်စပ်ဂိတ် ပိတ်ခြင်းများရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် အများစုသည် ပုံမှန်/တရားဝင်နယ်စပ်ဂိတ်များမှတစ်ဆင့် ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများမှ ထွက်ခွာနိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ မတ်လကုန် (သို့မဟုတ်) ဧပြီလဆန်းတွင် အာဆီယံအတွင်း ကုန်းလမ်း နယ်စပ်ဂိတ်များကို အပြည့်အဝ (သို့မဟုတ်) တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ပိတ်ထားခြင်းများရှိခဲ့ပြီး၊ နေရပ်ပြန် ဦးရေ အနည်းငယ်ကို အကန့်အသတ်ဖြင့် ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပြီး ထိုသူများသည် ကျန်းမာရေးဆေးစစ်ခြင်းနှင့် အသွားအလာကန့်သတ်ခြင်းများကိုလက်ခံခဲ့ရသည်။⁴⁸ ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများ၏ ကိုဗစ်နှင့် ပတ်သက်၍ လုပ်သားရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု မူဝါဒဆောင်ရွက်ချက်များသည် ဒေသတွင်း ပြောင်းလဲခဲ့ပြီး တစ်ခါတရံတွင် အခြေအနေအလျောက် ရှေ့နောက် မကိုက်ညီခြင်းများရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့်၊ မူဝါဒဆောင်ရွက်ချက်တစ်ခုတွင် ဗီဇာ သက်တမ်းတိုးခြင်း⁴⁹ကို ဆောင်ရွက်ပေးပြီး၊ အခြားအခြေအနေ/ကိစ္စရပ်တစ်ခုတွင် လူဝင်မှုဆိုင်ရာနှင့်ပတ်သက်၍ ဝင်ရောက်စီးနင်းရှာဖွေခြင်း၊ ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် နေရပ်ပြန်ပို့ခြင်းများရှိသည်။⁵⁰ မလေးရှားနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံသည် ဒေသခရိုင်များအတွင်း အသွားအလာကန့်သတ်ခြင်းကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား များအနေဖြင့် ၎င်းတို့နေထိုင်လုပ်ကိုင်ရာ မြို့မှ နယ်စပ်သို့ သွားရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။⁵¹ ခရီးစရိတ် အဆမတန်ပေးရခြင်း၊ နယ်စပ်ဂိတ်များတွင် မကြုံစဖူး ကြာညောင်းစွာ စောင့်ဆိုင်းရခြင်းများရှိကြောင်း ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများက အင်တာဗျူးတွင် ဖြေဆိုခဲ့ကြသည်။

“မြဝတီတံတား ဂိတ် ၂ မှာ လူတွေ အများကြီးပဲ။ ဂိတ်ကို ညမှ ရောက်သွားလို့ နောက်တစ်ရက် ဂိတ်ဖွင့်တာကို ညအိပ်ပြီး စောင့်ခဲ့ရတယ်။ ကျွန်တော် ကားငှားပြီး တခြားလူတွေနဲ့ ခါတိုင်းလိုပဲ စီးခဲ့တာ။ ဒါပေမဲ့ ဒီတစ်ခါ ပိုက်ဆံ အများကြီး ပေးလိုက်ရတယ်။ တစ်ယောက်ကို ဘတ် ၁၃၀၀ (US ၄၁ ဒေါ်လာ) တောင်ပေးလိုက်ရတယ်။” [ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသား တစ်ဦး]

“ကိုယ်အပူချိန်နဲ့ အဖျားတိုင်းဖို့အတွက် ကျွန်မ နှစ်နာရီလောက် တန်းစီလိုက်ရတယ်။ လူတန်းကြီးမှ အရှည်ကြီး၊
သောက်ရေလည်းမရှိဘူး။ ဗိုက်ကဆာ၊ ရေကဆာ၊ ပင်ပန်းလိုက်တာ ပြောမနေနဲ့။”

[တရုတ်နိုင်ငံရှိ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသမီး တစ်ဦး]

“ကျိုင်းတုံကို ဘတ်စ်ကားနဲ့ပြန်လာတော့ ကျွန်မ မောင်လေးက ကားဂိတ်မှာ လာကြိုတယ်။ ဘတ်စ်ကားထဲမှာ
လူတွေအများကြီးဆိုတော့ ရောဂါပိုးကူးမှာ ကြောက်တာပေါ့။ အိမ်အပြန်မှာ နယ်စပ်ဂိတ် သုံးခုမှာ ကျွန်မ ကိုယ်အပူချိန်
တိုင်းခံရတယ်။ အဖျားမရှိတော့ သူတို့က အိမ်ပြန်ခွင့်ပြုတယ်။ နယ်စပ်ဂိတ်မှာ အစိုးရလူကြီးတွေ ကိုကြည့်ပြီး ကျွန်မ
ကြောက်နေတယ်။ ကျွန်မမှာများ အဖျားရှိရင် အိမ်ပြန်ရတော့မှာ မဟုတ်ဘူးဆိုပြီး တွေးကြောက်နေတာ။”

[ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာ အမျိုးသမီးတစ်ဦး]

ပိတ်ဆို့ခြင်းများနှင့် နိုင်ငံသားများကို မူရင်းနိုင်ငံအတွင်း ဖြည်းဖြည်းချင်း ဝင်ရောက်ခွင့်ပြုခြင်းကြောင့် အချို့ ရွှေ့ပြောင်း
အလုပ်သမားများသည် နယ်စပ်ဂိတ်များတွင် ဖြတ်ကျော်ရန် စောင့်ဆိုင်းရင်း သောင်တင်နေခဲ့ကြသည်။⁵² ၂၀၂၀ ၊ မေလ ၇
ရက်အရောက်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ မြန်မာအလုပ်သမားသံအရာရှိထံ၌ နေရပ်ပြန်ရန် တရားဝင် စာရင်းတင်ထားသူဦးရေ ၂၇,၀၀၀
ရှိခဲ့သည်။⁵³ ပိုမိုတင်းကျပ်သည့် နယ်စပ်ဂိတ်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (သို့မဟုတ်) နယ်စပ်ဂိတ်ပိတ်ခြင်းများကြောင့် အချို့
သူများ သည် ပုံမှန်မဟုတ်သော လမ်းကြောင်းများမှ အိမ်ပြန်ခဲ့ကြသည်။⁵⁴

“ကျွန်မ ရနောင်းနယ်စပ်ဂိတ်မှာ ပိတ်မိနေတာ။ အဲ့ဒါနဲ့ ကျွန်မလည်း ကော့သောင်းကို လှေတစ်စီးငှားပြီး ခိုးထွက်ခဲ့တယ်။
လှေခ ဘတ် ၁၅၀၀ (၄၇ ဒေါ်လာ) ပေးရတယ်။” [ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာ
အမျိုးသမီး တစ်ဦး]

“ကျွန်တော့်မိန်းမ ကလေးမွေးလို့ အိမ်ပြန်ခဲ့တာပါ။ ရနောင်းက တည်းခိုခန်းတစ်ခုမှာ တစ်ပတ်လောက်တည်းခဲ့တယ်။
ပုံမှန်မဟုတ်တဲ့ လမ်းကြောင်းက ပြန်လာတာပါ။ လှေခ ဘတ် ၂၀၀၀ (US ၆၂ ဒေါ်လာ) ပေးခဲ့ရတယ်။ တချို့ နေရာတွေ
တော်တော်လေး ကြိုးစားထွက်ခဲ့ရတယ်။ မြို့မ ရောက်တော့ အသွားအလာထိန်းချုပ်တဲ့ စခန်းမှာ ၂ ရက် ကျွန်တော့်ကို
ထည့်ထားလိုက်ကြတယ်။ ပုံမှန်မဟုတ်တဲ့ လမ်းကြောင်းသုံးခဲ့တော့ ကျွန်တော့်ကို အထင်သေးတဲ့
မျက်လုံးတွေနဲ့ကြည့်ကြတယ်။” [ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာ
အမျိုးသား တစ်ဦး]

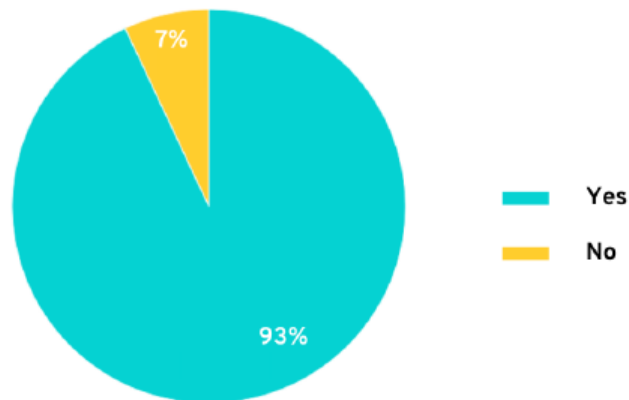
အသွားအလာကန့်သတ်ခြင်း

ဒေသတွင်းရှိ မူရင်းနိုင်ငံအားလုံးတွင် နေရပ်ပြန်လာသူများအတွက် အသွားအလာကန့်သတ်စခန်း/စင်တာများ ထားရှိပေးခဲ့
သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံတွင် မေလ အစောပိုင်း၌ အသွားအလာကန့်သတ်စခန်းများတွင် နေရပ်ပြန်လာသူ
၂၄,၀၀၀ ခန့်ရှိပြီး လာအိုပြည်သူ့ဒီမိုကရက်တစ်သမ္မတနိုင်ငံ အစိုးရက ဧပြီလကတည်းက နေရပ်ပြန် ၂၇,၀၀၀ အတွက်
အသွားအလာကန့်သတ်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပြီးစီးခဲ့ကြောင်း တင်ပြထားသည်။⁵⁵ မြန်မာနိုင်ငံ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၏
ဖော်ပြချက်အရ နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းတွင် အသွားအလာကန့်သတ်မှု အတွက် စခန်း/စင်တာပေါင်း ၁၀,၁၂၂ ရှိကြောင်းတင်ပြထား
သည်။⁵⁶ သို့သော်လည်း အများစုကို စာသင်ကျောင်းများတွင် အသွားအလာကန့်သတ်ခဲ့ရပြီး ကျောင်းများပြန်ဖွင့်သည့်အခါ
တွင် စခန်းပိတ်ရမည်ဖြစ်သည်။

စစ်တမ်းပြုခဲ့သည့် နေရပ်ပြန် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ၁၂၂ ဦးအနက်၊ ၉၃ ရာခိုင်နှုန်းက နေရပ်ပြန်လာစဉ်တွင် အိမ်၌ အသွားအလာကန့်သတ်ခြင်း (သို့မဟုတ်) အစိုးရက မဖြစ်မနေပြုလုပ်ရန် သတ်မှတ်ထားသည့်နေရာများတွင် အသွားအလာ ကန့်သတ်ခြင်းများ ပြုခဲ့ကြောင်း ပြောဆိုကြသည်။ (ပုံ ၉ ကိုကြည့်ရှုပါ)

► Figure 9: Returnee migrant workers quarantined (self-quarantine or institution), n=122

Quarantined upon return (self-quarantine or institution) (%)

မဖြစ်မနေပြုလုပ်ရန် သတ်မှတ်ထားသည့် အသွားအလာကန့်သတ်နေရာများတွင် ၇ ရက် (တစ်ပတ်) မှ ၂၁ ရက်ထိကြာမြင့် ကြောင်း ဖြေဆိုသူများက ပြောကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် နေရပ်ပြန်သူများအတွက် မေလ အလယ်ခန့်မှစ၍ အသွားအလာ ကန့်သတ်သည့်နေရာများတွင် ၂၁ ရက်ထားရှိပြီး၊ အိမ်တွင် ၇ ရက် ထပ်မံ၍ အသွားအလာကန့်သတ်ခံရသည်။⁵⁷

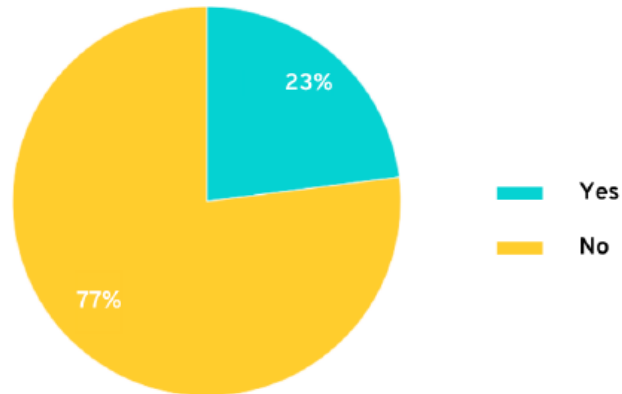
အသွားအလာကန့်သတ်ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ တချို့အခြေအနေများတွင် ပြဿနာကင်းပြီး တချို့ အခြေအနေတွင် ပြဿနာအချို့ရှိသည်ကိုတွေ့ရသည် (ပုံ ၁၀ ကိုကြည့်ရှုပါ)။ ဥပမာအားဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ နေရပ်ပြန်လာသည့် အခါတွင် အဆိုပါ စခန်း/စင်တာများက ၎င်းတို့အပြင် မိသားစုနှင့် ရပ်ရွာလူ့အသိုင်းအဝန်းအတွက်ပါ ကျန်းမာရေးအတွက် အထောက်အကူပြုသည်ဟုဆိုပြီး ထောက်ခံကြသူများရှိသည်။ သို့သော်လည်း အချို့အခြေအနေ၌ အသွားအလာ ကန့်သတ်စခန်းများတွင် အပြည့်အဝ ကန့်သတ်ခွဲခြားထားခြင်း မရှိကြောင်း အချို့က ဆိုကြသည်။

“အသွားအလာကန့်သတ်စခန်းမှာ နေရတာ ကျွန်မ ဝမ်းသာမိတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ကျွန်မအိမ်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ နေတဲ့သူတွေအတွက် ဘေးကင်းတယ်လို့ ခံစားရလို့လေ။” [တရုတ်နိုင်ငံရှိ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသမီး တစ်ဦး၊ ရွာရှိအသွားအလာကန့်သတ် စခန်းတွင် ၁၄ ရက်နေခဲ့ရသည်။]

“ကျွန်တော့်မှာတော့ အခက်အခဲ မရှိခဲ့ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်မိသားစုက ကျွန်တော့်ဆီ အစားအစာယူလာ ပေးတယ်။ စိတ်ဓါတ်တော့ နည်းနည်းကျပေမယ့် အထီးကျန်တာမျိုးတော့ မဖြစ်ဘူး။ အခြေအနေ မဆိုးပါဘူး။” [ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသားတစ်ဦး၊ အိမ်နားရှိ စာသင်ကျောင်းတွင် အသွားအလာကန့်သတ်ခံခဲ့ရသည်။]

► Figure 10: Migrant returnees reporting problems in quarantine, n=91

Any problems in quarantine? (%)

ပြောဆိုတင်ပြလာသည့် ပြဿနာ/အခက်အခဲများတွင် အစားအစာပြတ်လပ်ခြင်း၊ အပူချိန်များခြင်း (ပန်ကာ သို့မဟုတ် လေအေးပေးစက်(အဲကွန်း) မရှိခြင်း)နှင့် သောက်ရေခွက်တစ်ခွက်တည်းကို မျှသုံးရခြင်း၊ တစ်နေရာတည်းတွင် ကျပ်ကျပ် ညပ်ညပ် အိပ်ရခြင်းများ ပါဝင်သည်။ အချို့သူများအနေဖြင့် ဖယ်ကြဉ်ခံရခြင်း၊ တစ်ကိုယ်တည်းနေရခြင်း၊ စိတ်ဓါတ်ကျခြင်း၊ ညဘက်အိပ်မပျော်ခြင်းနှင့် အခြား စိတ်ကျန်းမာရေးအခြေအနေများပါဝင်သည်။

“ကျွန်မ ညဘက်ဆို အိပ်လို့မရဘူး။ အစားအစာလည်း ပြတ်လပ်ခဲ့တယ်။ နေ့ဘက်ဆို တအားပူတာ။ တစ်ယောက်တည်း ခွဲနေရတာ ကျွန်မအတွက်တော့ တော်တော်ခက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မတတ်နိုင်ဘူးလေ။” [ထိုင်းနိုင်ငံမှ နေရပ်သို့ ပြန်လာသူ ကမ္ဘောဒီးယား အမျိုးသမီးတစ်ဦး၊ သီးခြားခွဲ၍ အသွားအလာကန့်သတ်ခြင်းကို ၁၄ ရက် နေခဲ့ရသည်။]

“ကျွန်တော်တို့ မြို့နယ်က အသွားအလာကန့်သတ်စင်တာမှာ လီတာ ၂၀ သောက်ရေသန့်ဗူးတွေ ပေးထားတယ်။ ဒါပေမဲ့ သောက်ရေခွက်ကျတော့ တစ်ခွက်တည်းဗျ။ ဆိုတော့ ကျွန်တော်က ကိုယ့်ခွက်ကိုယ်သုံးတယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင်တော့ ကျွန်တော်တို့ တစ်ယောက်စီအတွက် ရေဗူးသေးသေးလေးတွေ လိုချင်တယ်။” [ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသားတစ်ဦး၊ ၁၄ ရက် အသွားအလာကန့်သတ်ခံခဲ့ရသည်။]

“အသွားအလာကန့်သတ်ကာလတွင်းဆိုတော့ အစားအသောက် အခက်အခဲရှိတာပေါ့။ အပြင်လည်း မသွားနိုင်၊ ပြီးတော့ အခန်းကျဉ်းလေးထဲ လူတွေ အများကြီးနေရတာ။ ရောဂါပိုးရှိရင် အလွယ်တကူ ကူးနိုင်တာပေါ့ဗျာ။” [ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသားတစ်ဦး၊ ရွာရှိ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် ၁၄ ရက် အသွားအလာကန့်သတ်ခံခဲ့ရသည်။]

ကမ္ဘာနှင့်အဝှမ်း ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူများနှင့်ပတ်သက်၍၊ ၎င်းတို့နေရပ်ပြန်ချိန်တွင် ရပ်ရွာလူထုအသိုင်းအဝိုင်းက စိုးရွံ့မှုများ ရှိကြောင်းကို နေရပ်ပြန်အချို့က ပြောဆိုကြသည်။⁵⁸

ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းကာလအတွင်း အာဆီယံရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အတွေ့အကြုံများ

“ထိုင်းက ပြန်လာတဲ့သူတွေကို ရွာကလူအတော်များများက ကြောက်နေတော့ ကျွန်မ စိတ်မကောင်း ဖြစ်မိတယ်။”
[ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသမီးတစ်ဦး၊ ၁၄ ရက် ကိုယ်တိုင် သီးခြားခွဲနေခဲ့သည်။]

“အသွားအလာကန့်သတ်တဲ့ နေရာမှာနေရတဲ့ အချိန်တွေကဆို ရွာသားတွေက ကျွန်တော်တို့ကို ရောဂါပိုး သယ်လာတဲ့ လူတွေလို့ မြင်တာဗျ။ ကျွန်တော် အရမ်းစိတ်မကောင်းဖြစ်ရတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ သူတို့ ဆက်ဆံတဲ့အပြုအမူတွေကို ကြည့်ပြီး ဒေါသလည်း ထွက်မိတယ်။” [တရုတ်နိုင်ငံရှိ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ပြီး နေရပ်ပြန်လာသူ မြန်မာအမျိုးသားတစ်ဦး၊ အသွားအလာကန့်သတ်စခန်းတွင် ၁၄ ရက်နေခဲ့ပြီး နောက်ထပ် ကိုယ်တိုင် သီးခြား ၇ ရက် ခွဲနေခဲ့သည်။]

၄။ ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း ပြည်တွင်းမှ ပြည်ပသို့ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်းနှင့် အနာဂတ် ရွှေ့ပြောင်း သွားလာခြင်း အစီအစဉ်များ

ရည်ရွယ်စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း မထွက်ခွာနိုင်သော ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရန်အလားအလာရှိသူများ

အချို့ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအတွက် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရေးအစီအစဉ်များသည် ရပ်တန့်သွားသည်။ ဒေသတွင်းတွင် လူဦးရေမည်မျှ ထိခိုက်သွားသည်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ခန့်မှန်းတွက်ချက်မှု မရနိုင်သေးသော်လည်း အင်ဒိုနီးရှား၊ မြန်မာနှင့် ဖိလစ်ပိုင်မှ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာနိုင်ချေရှိသူ ၁၇ ဦးကို လူတွေ့မေးမြန်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဖြေဆိုမှု အမျိုးမျိုးရှိသော်လည်း ကွဲပြားခြားနားမှု သိပ်မရှိပါ။ တချို့အနေဖြင့် ရွှေ့ပြောင်း သွားလာရန်/ထွက်ခွာရန် စောင့်ဆိုင်းနေပြီး၊ တချို့အနေဖြင့် မသွားရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်းရှိသလို တချို့အနေဖြင့် မေးခွန်းအချို့ကို မသိဟုဆိုသူ/မဖြေနိုင်သူလည်းရှိသည်။

“ဖိလစ်ပိုင်ကနေ ဧပြီ ၁ ရက်လောက် ထွက်ဖို့မှန်းထားတာ။ အခုတော့ မနီလာမြို့ထဲမှာပဲ စောင့်ပြီး နေနေရတော့ ကျွန်တော့် နယ်က အိမ်ကိုပဲ ပြန်တော့မယ်။ သင်္ဘောပေါ်တက်လို့ရတဲ့ရက်ရောက်လို့၊ အေဂျင်စီဆီက ဖုန်းခေါ်လာမယ့်အချိန်ကို အိမ်မှာနေရင်းပဲ စောင့်တော့မယ်။” [ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရန် စောင့်ဆိုင်းနေသည့် ဖိလစ်ပိုင် အမျိုးသားတစ်ဦး၊ ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံကို ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။]

“အင်ဒိုနီးရှားကနေ ပြည်ပထွက်တာကို ရောဂါကြောင့် တရားဝင် ဆိုင်းငံ့ထားတယ်”။ အခုတော့ ဘာအစီအစဉ် မှ မရှိသေးဘူး။ အေဂျင်စီကိုပဲ စောင့်နေတာ။” [မလေးရှားနိုင်ငံရှိ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသို့ သွားရောက်လုပ်ကိုင် ရန်အတွက် လိုင်စင်ရအေဂျင်စီမှတစ်ဆင့် သွားလာရန် စီစဉ်နေသူ အင်ဒိုနီးရှား အမျိုးသားတစ်ဦး]

“စာမေးပွဲဌာနနဲ့ ပတ်စ်ပို့၊ ဗီဇာကြေးအပါ ရန်ကုန်ကိုသွားဖို့ ခရီးစရိတ်အတွက် ၁၀ သိန်း (US ၇၀၄ ဒေါ်လာ) ပေးခဲ့ ပြီးပြီ။ ဧပြီလထဲ ထွက်ဖို့ မှန်းထားတာ။ အခုတော့ ကိုဗစ်ပြီးမှ သွားပါလို့တော့ အကြောင်းကြားလာတယ်။”
[ပြုစုစောင့်ရှောက်ရေးသင်တန်း တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ထွက်ခွာရန်စီစဉ်နေသော မြန်မာအမျိုးသမီးတစ်ဦး]

ရောဂါဖြစ်ပွားစဉ်ကာလအတွင်း ခရီးသွားခဲ့သည့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသူများ

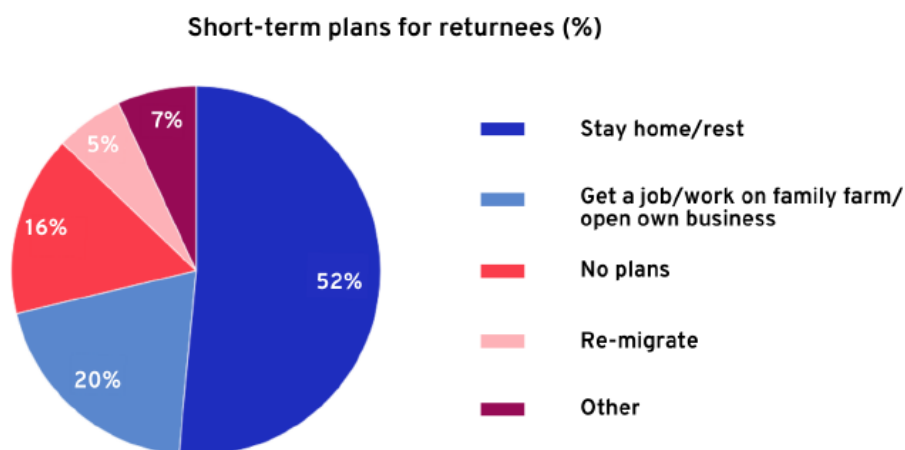
ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းရောဂါဖြစ်ပွားမှု ကာလအတွင်း မတ်လနှင့် ဧပြီလအတွင်း ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများသို့ ခရီးသွားခဲ့သည့် စစ်တမ်းဖြေဆိုခဲ့သူ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် မြန်မာရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား အနည်းငယ်ရှိပါသည်။⁶⁰ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ဝင်လာသူများ သည် သီးခြား ခွဲခြားနေရခြင်းအကြောင်းနှင့် နိုင်ငံတွင်းရောက်ရှိချိန်တွင် သိုလှောင်ထားသည့် အစားအစာများ စားရခြင်း အကြောင်းကို ပြောဆိုသည်။ တစ်ဦးကပြောဆိုသည်မှာ အသွားအလာကန့်သတ်ပြီးချိန်တွင် သူမ လုပ်ကိုင်ရန် မျှော်လင့်ထား ခဲ့သည့် အလုပ်အကိုင်သည် ရောက်ရှိချိန်တွင် ပေါ်မလာဟု ဆိုပါသည်။

“(၂၀၂၀ ဧပြီလ) ထိုင်းနိုင်ငံရောက်တော့ အလုပ်မရသေးဘူး။ ပထမ ကျွန်မအစီအစဉ်က ကျွန်မယောက်ျားလုပ်နေတဲ့ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းမှာပဲ ဝင်လုပ်ဖို့။ ဒါပေမဲ့ လက်ရှိအချိန်ထိတော့ အလုပ် လစ်လပ်နေရာ မရှိသေးဘူး။”
[ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအဖြစ်လုပ်ကိုင်သူ မြန်မာအမျိုးသမီးတစ်ဦး]

နေရပ်ပြန်လာသူများ၏ ရေတိုနှင့် ရေရှည် အစီအစဉ်များ

ရေတိုတွင် ကမ္ဘောဒီးယား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ မြန်မာ၊ ဖိလစ်ပိုင်နှင့် ဗီယက်နမ်သို့ ပြန်လာကြသော နေရပ်ပြန်ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများအနေဖြင့် အဓိကအားဖြင့် အိမ်တွင်နေ၍ အနားယူရန်ဖြစ်ကြသည် (၅၂ ရာခိုင်နှုန်း)။ အချို့သည် နေရပ်တွင် အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရန်၊ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန်၊ (သို့မဟုတ်) မိသားစု စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားကြသည် (၂၀ ရာခိုင်နှုန်း)။ အခြားသူများအနေဖြင့် မည်သည့်အစီအစဉ်မျှ မရှိသေးကြောင်း ပြောဆိုကြသည် (၁၆ ရာခိုင်နှုန်း။ ပုံ ၁၁ ကိုကြည့်ရှုပါ)။

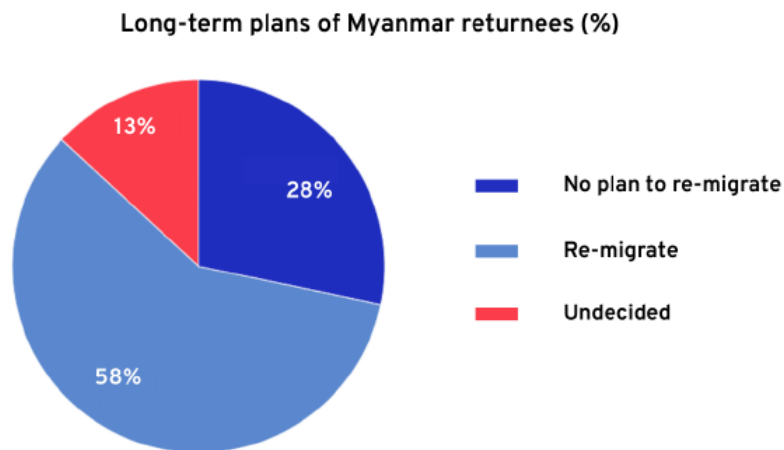
► Figure 11: Short-term plans of returnee migrant workers to Cambodia, Indonesia, Myanmar, the Philippines and Viet Nam, n=128

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အိုင်အယ်လ်အိုနှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများသည် ရေရှည်အစီအစဉ်များနှင့်ပတ်သက်၍ အချို့ မေးခွန်းများ ကို သီးခြားမေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ လေ့လာတွေ့ရှိချက်အရ နေရပ်ပြန်လာသူများထဲမှ ၅၈ ရာခိုင်နှုန်းသည် ပြန်လည်ထွက်ခွာ/ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရန် ပြင်ဆင်နေပြီး၊ ၂၈ ရာခိုင်နှုန်းသည် ပြန်လည်ထွက်ခွာရန် အစီအစဉ်မရှိသေးကြောင်းနှင့်၊ ၁၃ ရာခိုင်

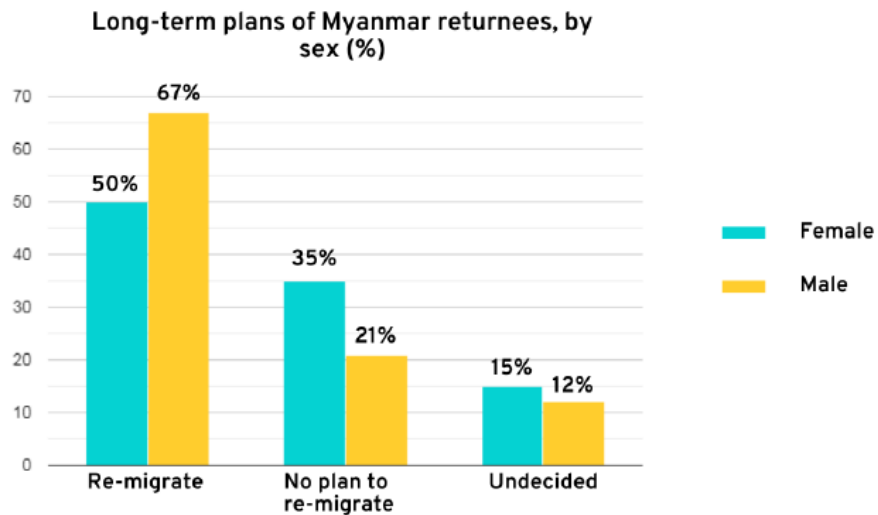
နှုန်းသည် မဆုံးဖြတ်ရသေးကြောင်း သိရပါသည် (ပုံ ၁၂ ကိုကြည့်ရှုပါ။)။ ကျား/မ ခွဲခြားလေ့လာသည့်အခါတွင် မြန်မာ အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက် ပြန်လည်ထွက်ခွာရန် ပြင်ဆင်နေသည်ကို တွေ့ရသည် (အမျိုးသား ၆၇ % နှင့် အမျိုးသမီး ၅၀ % အသီးသီးရှိသည်။ ပုံ ၁၃ ကိုကြည့်ရှုပါ။)

► Figure 12: Long-term plans of Myanmar returnee migrant workers, n=89

Note: Due to rounding of each figure, the figures in this table do not add up to 100 per cent.

► Figure 13: Long-term plans of Myanmar returnee migrant workers, by sex n=89

အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ ပြန်လည်ထွက်ခွာလိုသူ အလုပ်သမားများအနေဖြင့် ယခင်အလုပ်အကိုင်ရရန် အာမခံချက်/သေချာမှုရှိ/မရှိနှင့် ယခင်ရှိနှင့်ပြီး ရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်းဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများသည် မည်သည့် ကာလထိ တရားဝင် ဖြစ်/မဖြစ် ကို အတိအကျသိရှိရန် လိုအပ်သည်။

ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများတွင် နေထိုင်နေသည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ တစ်နယ်တည်းသား လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ နေရပ်ပြန်စဉ်တွင် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ရနိုင်သည့် အခြားအပိုအလုပ်များကို လုပ်ကိုင်နေနိုင်သည်။ လာမည့်ကာလ

များတွင် ပြန်လည်ထွက်ခွာရန်(သို့မဟုတ်)ပထမဆုံးအကြိမ် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရန်ပြင်ဆင်နေသူများအနေဖြင့် ဆိုက်ရောက် နိုင်ငံများရှိ အသွားအလာကန့်သတ်စခန်းများတွင် ခေတ္တသီးခြား နေထိုင်ရန်လိုအပ်နိုင်သည့်အပြင် လုပ်သားဈေးကွက် အတွင်း ဝင်ရောက်မှုတွင် ကြန့်ကြာမှု ရှိနိုင်သောကြောင့် လစာမရဘဲ လဝက် (သို့မဟုတ်) ထို့ထက်ပိုကြာ နိုင်သည့်အပြင် အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ထိုအချိန်အတွင်း မိသားစုထံသို့ လွှဲပို့ငွေ ပြန်မပို့နိုင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) အကြွေးပြန်ဆပ်ရခြင်းများ ကြုံတွေ့နိုင်ပါသည်။

အနှစ်ချုပ် အကြံပြုတိုက်တွန်းချက်များ

မူရင်းနိုင်ငံများရှိ အစိုးရများနှင့် ပါဝင်သက်ဆိုင်သူများအတွက်

၁။ ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်း အကျပ်အတည်းကြောင့် အလုပ်အကိုင်ဆုံးရှုံးသွားသော အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသား ရွှေ့ပြောင်းအလုပ် သမားများကို ပံ့ပိုးရန် ရှိနှင့်ပြီးသော ယန္တရား/နည်းစနစ်များကို မွမ်းမံခြင်း၊ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ခြင်းအပါအဝင်၊ အလုပ် အကိုင်သစ်ရှာဖွေခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်မှုအသိအမှတ်ပြုခြင်း (သို့မဟုတ်) ကျွမ်းကျင်မှု အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း/ သင်ကြားပေးခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုအထောက်အပံ့နှင့် လူထုအသိုက်အဝန်းအတွင်း ပြန်လည်ပေါင်းစည်းနေထိုင်ရေး အစီအစဉ် များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၂။ နေရပ်ပြန် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၊ ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များကို လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး၊ ပါဝင်လာစေရန် အားပေးလှုံ့ဆော်ရေးနှင့် အရေးပေါ်ကယ်ဆယ်ရေးအစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်စေရန် သေချာဆောင်ရွက်ခြင်း။ ရရှိနိုင်သည့် အခြေအနေတွင် အမျိုးသားပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေး အစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်ရေး မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၃။ နေရပ်ပြန်လာသူများအတွက် အသွားအလာကန့်သတ်မှုတွင် လိုအပ်ချက်များကို သေချာဖြည့်ဆည်း ဆောင်ရွက်ပေးပြီး၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးခပ်ခွာခွာနေရန်၊ နှာခေါင်းစည်း၊ ဆပ်ပြာ၊ ရေ၊ သန့်ရှင်းသော မိလ္လာစနစ် အထောက်အပံ့များ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း။ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည့် စိတ်ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဆက်စပ်ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုများ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းနှင့် အသွားအလာကန့်သတ်နေရာများသည် အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ထိပါးနှောင့်ယှက်မှု ရန်မှကင်းဝေး အောင် သေချာဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။⁶¹

၄။ ပြည်ပတွင် သောင်တင်နေသော၊ အလုပ်အကိုင်ဆုံးရှုံးသွားသော၊ (သို့မဟုတ်)၊ အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရ သောနိုင်ငံသားများအပါအဝင် လစာမရရှိသော၊ လစာနည်းပါးစွာရသော၊ လူမှုဖူလုံရေးမရှိသော၊ လုပ်ငန်းခွင် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုကင်းမဲ့၍၊ အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေမှု၊ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ထိပါးနှောင့်ယှက်မှုကြုံတွေ့ရသော နိုင်ငံသားများကို ပံ့ပိုးကူညီပေးခြင်း။

၅။ နေရပ်ပြန်လာသူများအပြင်၊ ပြည်ပတွင် သောင်တင်/ပိတ်မိနေသော နိုင်ငံသားများအား သတင်းအချက်အလက်၊ လူမှုဖူလုံရေး အကျိုးခံစားခွင့်၊ မတရား ပြုမှုမှုများ၊ အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေမှု၊ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ထိပါးနှောင့်ယှက်မှုများ အတွက် တရားဝင်ကုစားမှုနှင့် လျော်ကြေးများရရှိရန် သေချာဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။ ပြည်ပတွင်ရှိစဉ် စကားပြန် ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်ခြင်း၊ တရားမျှတမှုအတွက် အကူအညီများရယူရာတွင် အမျိုးသမီး ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား များအနေဖြင့် အမျိုးသမီး ဝန်ဆောင်မှု/အကူအညီဖြည့်ဆည်းပေးသူများအား ပြောဆိုအကူအညီတောင်းနိုင်ရန် သေချာ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။

၆။ အကျပ်အတည်းကာလမတိုင်မီ လုပ်သားစုဆောင်းမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ် ပြုလုပ်ခဲ့သည့်/ပြင်ဆင်ခဲ့သည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ဖြစ်လာမည့်သူများအနေဖြင့် အသွားအလာကန့်သတ်မှုများကို ရုတ်သိမ်းမည့်အချိန်အား ယခုအခါ စောင့်မျှော်နေကြသည်။ ၎င်းတို့ရွှေ့ပြောင်းမသွားလာမီ၊ သွားလာရေး အဆင်ပြေစေရေးနှင့် ရည်မှန်းထားသည့် အလုပ်အကိုင်များ ရရှိစေရန် ပံ့ပိုးပေးခြင်း။ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား ဖြစ်လာမည့်သူများအား မှန်ကန်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို သေချာ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း။ ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ပေါ်ပေါက်လာသည့် လိုအပ်ချက်များအလိုက် ကုန်ကျစရိတ်စာရင်းဇယားကို အစိုးရများက စနစ်တကျပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းနှင့် ဆက်စပ်သည့် လုပ်သားစုဆောင်းကုန်ကျစရိတ်များအား ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအနေဖြင့် ကျခံစေခြင်းမရှိစေရန် သေချာဆောင်ရွက်ခြင်း။

၇။ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများက ပေးခဲ့သည့် လုပ်သားစုဆောင်းခြင်းနှင့်ဆက်စပ်သည့် မည်သည့်ကုန်ကျ စရိတ်ကိုမဆို အလုပ်နေရာ မချပေးနိုင်လျှင် ပြန်ရစေခြင်း။ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအနေဖြင့် စာချုပ်ဖျက်သိမ်းနိုင်ခွင့်ရှိပြီး၊ လုပ်သားစုဆောင်းမှုသဘောတူစာချုပ်အရ ၎င်းတို့အားပေးရန်ရှိသည့် အခကြေးငွေများကို လက်ခံရရှိစေရန် သေချာဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။

၈။ ယခင်အလုပ်အကိုင်သို့ ပြန်လည်သွားရောက်လုပ်ကိုင်ရန် မျှော်မှန်းထားသော နေရပ်ပြန်များကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း။ ၎င်းတို့၏ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုဆိုင်ရာ အခြေအနေများသည် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မရှိခြင်းကြောင့် ပြန်လည် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ ခြင်းမပြုမီ စာရွက်စာတမ်းများ အစဉ်တိုင်း စနစ်တကျရှိစေရန် ပံ့ပိုးပေးခြင်း။

ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံရှိ အစိုးရများနှင့် ပါဝင်သက်ဆိုင်သူများအတွက်

၁။ လုပ်သားလျှော့ချခြင်း (သို့မဟုတ်) ယာယီ အလုပ်ပိတ်ခြင်းရှိသည့်အခြေအနေတွင်၊ ပုံမှန်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများအပါအဝင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားအားလုံးအနေဖြင့် ရရန်ရှိသည့် လုပ်ခလစာများ၊ လူမှုဖူလုံရေးနှင့် ယခင်အလုပ်အကိုင်မှ ရရန်ရှိသည့်အခြားအကျိုးခံစားခွင့်များ ရရှိစေရန် သေချာဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။

၂။ အလုပ်သမားများ၏ သဘောတူစာချုပ်များအတိုင်း ဖြစ်ခြင်း၊ အလုပ်သမားများ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး၊ အထူးသဖြင့်၊ တစ်ကိုယ်ရေကာကွယ်ရေးပစ္စည်းများ (PPE)၊ လုပ်ခလစာများ၊ လူမှုဖူလုံရေး၊ အနားယူကာလနှင့် နစ်နာမှုအတွက် လျော်ကြေးများရရှိရေး သေချာစေရန် ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံရှိ လုပ်သားစုဆောင်းသည့် အေဂျင်စီများသည် ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံရှိ အဆင့်တူအဖွဲ့အစည်းများ၊ လုပ်ငန်းရှင်များနှင့်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

၃။ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ချက်သည် အစစ်အမှန်ဖြစ်ပြီး၊ အလုပ်ချိန်နာရီလျှော့ချခြင်း၊ ဝန်ထမ်းသစ်များငှားရမ်းခြင်းကို ကန့်သတ်ခြင်း၊ အချိန်ပိုကန့်သတ်ခြင်း၊ အပတ်စဉ် (သို့မဟုတ်) ယေဘုယျ အလုပ်နားရက်/အားရက်များကို ကန့်သတ်ခြင်း၊ လုပ်သားထုအတွက် ပေးချေရသည့် လုပ်ခလစာကို လျှော့ချခြင်း၊ ယာယီ အလုပ်ထုတ်ခြင်း စသည့် နည်းလမ်းများ မသုံးနိုင်သည့်အဆုံးမှသာ အလုပ်ထုတ်ခြင်းကို ပြုလုပ်သင့်သည်။

၄။ ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါကာလအတွင်း ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ လုပ်ငန်းခွင်တွင် တစ်ကိုယ်ရေ ကာကွယ်ရေးပစ္စည်း များ၊ သန့်ရှင်းရေးနှင့် မိလ္လာစနစ်အထောက်အပံ့၊ လုပ်ငန်းခွင်တွင် လူများအကြား ခပ်ခွာခွာနေခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး နှင့် နေထိုင်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ငန်းခွင်ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် ကျန်းမာရေး (OSH) ဆောင်ရွက်ချက်သည် အရေးပေါ် လိုအပ်ပါသည်။

၅။ လုပ်ငန်းခွင်တွင် ကျား/မ အခြေပြု အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ထိပါးနှောင့်ယှက်မှုများကို ကာကွယ်ရန်၊ အထူးသဖြင့် ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်း ကာလအတွင်း အသွားအလာကန့်သတ်မှုကာလအတွင်း အလုပ်ရှင်များနှင့် အတူနေထိုင်ရသော ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများ၏ အခြေအနေမျိုးအတွက် OSH စီမံဆောင်ရွက်ချက်များသည် လိုအပ်သည်။

၆။ ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းကြောင့် စီးပွားရေးသက်ရောက်မှုများကို ကုစားဖြေရှင်းရန်နှင့် အမျိုးသမီးများအပါအဝင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားအားလုံး အကျိုးဝင်စေရန် လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုနှင့် အစီအစဉ်တွင် ပါဝင်လာရေး စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှုများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၇။ ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်း အကျပ်အတည်းကြောင့် အလုပ်အကိုင်ဆုံးရှုံးသွားသော ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအား အလုပ် အကိုင်သစ်ရှာဖွေနိုင်ရန် ပံ့ပိုးရေး ယန္တရား/နည်းလမ်းများကို ရေးဆွဲဖော်ဆောင်ခြင်း။ အလုပ်ရှင် ပြောင်းလဲ လုပ်ကိုင်ခွင့်၊ ဗီဇာသက်တမ်းတိုးခြင်းများကို ဖြေလျှော့ခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ခွင့်ပြုချက်လက်မှတ်နှင့် ဗီဇာသက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ အလုပ်အကိုင်သစ်ရှာဖွေနိုင်ရန် ဖြေလျှော့ကာလတိုးမြှင့်ပေးခြင်းအား စဉ်းစား သုံးသပ်ပေးခြင်း။

၈။ ပုံမှန်မဟုတ်သည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ အပါအဝင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားအားလုံးအနေဖြင့် မတရား ပြုမူမှုများ၊ အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေမှု၊ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ထိပါးနှောင့်ယှက်မှုများအတွက် တရားဝင် ကုစားမှုနှင့် လျော်ကြေး များရရှိရန် သေချာစေခြင်း။ ဤကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ တရားမျှတမှုအတွက် အကူအညီများရယူရာတွင် စကားပြန် ဝန်ဆောင်မှုပံ့ပိုးပေးခြင်း။ တရားမျှတမှုအတွက် အကူအညီများရယူရာတွင် အမျိုးသမီး ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမား များအနေဖြင့် အမျိုးသမီးဝန်ဆောင်မှု/အကူအညီ ဖြည့်ဆည်းပေးမည့် သူများအသင့်ရှိခြင်းကို သေချာစေခြင်း။

၉။ အကြမ်းဖက်မှုကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများ၏ သီးခြားလိုအပ်ချက်များကို လေးစားမှုရှိခြင်းနှင့်အတူ၊ သီးသန့် ခန့်ထားသော အမျိုးသမီးအရာရှိဝန်ထမ်းများ၏ အကူအညီများရှိစေရန် သေချာစေခြင်း။ အကြမ်းဖက်မှု ထိခိုက်ခံစားရသူ များအတွက် နားခိုရာ/ကယ်ဆယ်ရေးစခန်းများကို လုပ်ငန်းစဉ်မပြတ် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ အမျိုးသမီး ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများအပါအဝင် အမျိုးသမီးများအပေါ် အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ အမှုလွှဲပြောင်းခြင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေး လမ်းညွှန်မှုပေးရန် ရှိနေသည့် အရေးပေါ် ဖုန်းလိုင်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။

၁၀။ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေဆုံးရှုံးသွားသော ပုံမှန်လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဆိုင်ရာ အထောက်အထား/အခြေအနေ မရှိသူများ အပါအဝင် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားအားလုံး အနေဖြင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသော အကူအညီနှင့် အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေး၊ အစားအစာ၊ ကယ်ဆယ်ရေးစခန်း၊ နှာခေါင်းစည်းနှင့် လက်သန့်ဆေးရည် အစရှိသည့် တစ်ကိုယ်ရေ ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းများကို ရရှိစေရန်သေချာဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။ ဤအခြေအနေများတွင် ရှိသည့် အမျိုးသမီးများ၏ သီးခြားလိုအပ်ချက်များကို စဉ်းစားသုံးသပ် ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း။

၁၁။ ဆိုက်ရောက်နိုင်ငံများသို့ ဝင်ရောက်လာသော ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားအသစ် (သို့မဟုတ်) ပြန်လာသည့် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများကို အလုပ်ရှင်များ (သို့မဟုတ်) အစိုးရများက အသွားအလာကန့်သတ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ကုန်ကျစရိတ်များကို ကျခံပေးသင့်ပါသည်။ ဤကုန်ကျစရိတ်များအတွက် ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများထံမှ ကြိုတင် ကောက်ခံခြင်း၊ (သို့မဟုတ်) နောင်ကာလတွင်ပေးမည့် လစာများမှ နှုတ်ယူခြင်းကို မပြုသင့်ပါ။ အသွား အလာကန့်သတ် စခန်းများတွင် အမျိုးသမီးများ၏ သီးခြားလိုအပ်ချက်များကို အလေးထား ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။

၁၂။ ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းရောဂါ စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် ကုသခြင်းအပါအဝင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမားများ အလျင်အမြန်ရှာဖွေရယူနိုင်စေရန် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ငန်းစဉ် များနှင့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များအကြား စီမံအုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ခွဲခြားဖော်ဆောင်သင့်ပါသည်။ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်းများကြောင့် ကြောက်ရွံ့ခြင်းများဖြစ်လာပြီး၊ အထောက်အထားမဲ့ ရွှေ့ပြောင်း အလုပ်သမား များအနေဖြင့် ပုန်းအောင်းခြင်း၊ ဆေးကုသရန် ရှောင်ပုန်းခြင်းများရှိလာနိုင်ကာ အကျိုးဆက်အားဖြင့် ၎င်းတို့၏ ကျန်းမာ ရေးအပါအဝင် အခြားသူများကိုပါ ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်း ကူးစက်ပြန့်နှံ့မှု အန္တရာယ် ပိုများလာစေနိုင်ပါသည်။

အာဆီယံရှိ ILO လုပ်သားရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုဆိုင်ရာစီမံကိန်းများ

Bridge project (From Protocol to Practice: A Bridge to Global Action on Forced Labour) ။ ။

ဤစီမံကိန်းကို USDOL က ရန်ပုံငွေပံ့ပိုးပေးထားပြီး၊ မလေးရှားနိုင်ငံအနေဖြင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားရေးရာ စံချိန်စံညွှန်း များ၊ အထူးသဖြင့် အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေမှု၊ ကလေးအလုပ်သမားနှင့်ပတ်သက်၍ သတ်မှတ်စံချိန်စံညွှန်းများကို လေးစား လိုက်နာရေးနှင့် အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေမှု နောက်ဆက်တွဲ သဘောတူစာချုပ်ကို အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးရေး၊ ကျင့်သုံးရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အရှိန် မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်မှု ခိုင်မာအားကောင်းစေရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။

Developing International and Internal Labour Migration Governance in Myanmar (DIILM) ။ ။

ဤစီမံကိန်းကို အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (LIFT) က ရန်ပုံငွေ ပံ့ပိုးပေးထားပြီး၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလုပ်သမားရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်း စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ မူဘောင် ခိုင်မာအားကောင်းစေရန် သုံးပွင့်ဆိုင် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နေသည်။

Law 72 project ။ ။

ဤစီမံကိန်းသည် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲရေးအတွက် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများ၊ နည်းပညာနှင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှုဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက် များ၊ အသိအမြင်မြှင့်တင်ပေးခြင်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များမှတစ်ဆင့် သဘောတူစာချုပ်အခြေပြုလုပ်ကိုင်သည့် ဗီယက်နမ်ပြည်ပအလုပ် သမားများဆိုင်ရာဥပဒေ(Law 72)နှင့်ပတ်သက်၍ ဥပဒေပြင်ဆင်မွမ်းမံမှုတွင် ဗီယက်နမ်အစိုးရအား ပံ့ပိုးကူညီပေးလျက်ရှိသည်။

Migrant Workers Empowerment and Advocacy project (MWEA) ။ ။

ဤစီမံကိန်းကို US Department of Labour (USDOL) က ရန်ပုံငွေပံ့ပိုးပေးထားသည်။ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ပံ့ပိုးပေးရန်၊ အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသား ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအား ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများ ရရှိရေးအတွက် အထောက်အကူပြုမည့် မလေးရှား အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းကို စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးရန်နှင့်၊ ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် သက်သာချောင်ချိရေးများအတွက် ပိုမိုပံ့ပိုးပေးရေး ထုတ်ဖော်ပြသရန် မလေးရှားလူငယ်များကို လှုံ့ဆော်ပေးရန် ဖြစ်သည်။

REFRAME project II II

ဤစီမံကိန်းသည် ဥရောပသမဂ္ဂရန်ပုံငွေပံ့ပိုးထားသော ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစီမံချက်တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး၊ အလွဲသုံးစားပြုမှုနှင့် လိမ်လည်မှုရှိသော လုပ်သားစုဆောင်းမှုအလေ့အကျင့်များကို နှိမ်နင်းကာကွယ်ခြင်း၊ လျှော့ချခြင်းနှင့် လုပ်သားစုဆောင်းသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင်ရှိနေသော ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက်အကူပြုသော ရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများအား ကာကွယ်မှုကို အမြင့်ဆုံး တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။

Safe and Fair: Realizing women migrant workers' rights and opportunities in the ASEAN region II II

ဤစီမံကိန်းသည် အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များအပေါ် အကြမ်းဖက်မှု ပပျောက်စေရန် ဥရောပသမဂ္ဂနှင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ တို့အကြား နှစ်ရှည်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် Spotlight Initiative စီမံချက်ဖြစ်သည်။ Safe and Fair ကို အာရှနှင့် ပစိဖိတ်ဒေသဆိုင်ရာ ILO ဒေသတွင်းရုံးက ဦးဆောင်လျက် UNODC ၏ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုအပါအဝင် ILO နှင့် UN Women တို့က အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

TRIANGLE in ASEAN II II

ဤစီမံကိန်းကို နိုင်ငံခြားရေးရာနှင့်ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာဩစတြေးလျအစိုးရဌာန (DFAT) ၊ နိုင်ငံတကာရေးရာ ကနေဒါအစိုးရဌာန (GAC) နှင့် ILO တို့အကြား မိတ်ဖက်ပြုပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ TRIANGLE in ASEAN သည် အာဆီယံဒေသတွင်း လုပ်သားရွှေ့ပြောင်းသွားလာခြင်းမှတစ်ဆင့် သာတူညီမျှမှု၊ အားလုံးပါဝင် အကျိုးခံစားနိုင်မှု၊ တည်ငြိမ်သောတိုးတက်မှုများ အစွမ်းကုန်အထောက်အကူဖြစ်ရေး အန္တိမရည်မှန်းချက် ရောက်ရှိရေးအတွက် နည်းပညာအကူအညီနှင့် ပံ့ပိုးမှုများ ဖြည့်ဆည်းပေး လျက်ရှိသည်။

¹ This brief was prepared by Swathi Jakkula, Rebecca Napier-Moore, and Andreas Schmidt at the ILO. Research was facilitated and conducted by Yen Ne Foo, Sinthia Harkrisnowo, Hkun Sa Mun Htoi, Maya Iskarini, Natthanicha Lephilbert, Cho Thae Naing, Aung Thet Paing Wai Hnin Po, Jacqueline Pollock, Florida Sandanasamy, Kuanruthai Siripatthanakosol, Rex Varona, Veth Vorn, May Thu Win at the ILO, and Nguyen Ha at UN Women, in partnership with the Cambodia Ministry of Labour and Vocational Training, Confederation of Trade Unions in Myanmar, International Domestic Workers Federation, Foundation for Education and Development, Jaringan Buruh Migran (JBM/ Migrant Worker Network), Konfederasi Serikat Buruh Sejahtera Indonesia (KSBSI Trade Union Confederation), Labour Exchange Offices of the Myanmar Ministry of Labour, Immigration and Population, Mawk Kon Local Development Organization, Northern Shan State Baptist Convention, Phnom Srey Organization for Development, Raks Thai Foundation, Safe and Fair Philippines Communities of Practice (CoP) in Luzon, Mindanao, and Visayas at the national level and overseas, Samaritans Purse (Myanmar), Serikat Buruh Migran Indonesia (SBMI, Indonesia Migrant Worker Union), and Viet Nam Women's Union. Input and review were provided by Nilim Baruah, Deepa Bharathi, Anna Engblom, Catherine Laws, Anna Olsen, Marja Paavilainen, Jacqueline Pollock at ILO. This brief was designed by Pichit Phromkade.

² Total migrant stock in ASEAN was 10.1 million in 2019, of which 47 percent women. UN DESA: International migrant stock 2019, 2019, <https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/estimates19.asp> [accessed 8 May 2020].

³ ILO: *Policy brief: Protecting migrant workers during the COVID-19 pandemic recommendations for policy-makers and constituents*, 2020, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---migrant/documents/publication/wcms_743268.pdf [accessed 8 May 2020].

⁴ Of 249 respondents who answered this question.

⁵ Of 244 respondents who answered this question.

⁶ Of 126 country of destination respondents.

⁷ Of 79 respondents who answered this question.

⁸ Of 135 country of origin respondents who answered this question.

⁹ Of 122 country of origin respondents who answered this question.

¹⁰ Of 91 country of origin respondents who answered this question.

¹¹ Of 128 respondents who answered this question.

¹² Of 89 Myanmar returnees who answered this question.

¹³ See note 1.

¹⁴ See note 1.

¹⁵ Lao People's Democratic Republic was also included, however, it was not possible to undertake the survey of returnees there in practice during March and April 2020.

¹⁶ Of the countries in which the survey took place, destinations with less than five respondents included Bahrain, Germany, Indonesia, Jordan, Kuwait, Lao People's Democratic Republic, and Viet Nam.

¹⁷ Of 71 respondents who answered this question. Note that respondents from Cambodia and Viet Nam were all returnees.

¹⁸ Of the total 292 respondents who listed their country of destination. Destinations with less than five respondents included Bahrain, China, Germany, Hong Kong, Indonesia, Jordan, Lao People's Democratic Republic, Qatar, South Korea, Switzerland, the United States, and Viet Nam.

¹⁹ Given the remit of the Spotlight Initiative Safe and Fair programme on women migrant workers.

²⁰ Of 307 respondents who answered this question.

²¹ Of 240 respondents who answered this question.

²² Of 249 respondents who answered this question.

²³ Myanmar migrants received the information mostly through one or two channels each. The channels vary, including through employers. Cambodian and Filipina/o migrant workers were also informed through various channels, while Indonesian and Vietnamese migrant workers primarily reported accessing only one source of information: friends or social media.

²⁴ Of 252 respondents who answered this question.

²⁵ Of 244 respondents who answered this question.

²⁶ Of 248 respondents who answered this question.

²⁷ Of 79 respondents who answered this question.

²⁸ Of 28 respondents who answered this question.

²⁹ ILO: *ILO monitor: COVID-19 and the world of work. Third edition*, 29 Apr. 2020, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/briefingnote/wcms_743146.pdf [accessed 15 May 2020].

³⁰ World Bank: *World Bank Predicts Sharpest Decline of Remittances in Recent History*, 22 Apr. 2020, <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2020/04/22/world-bank-predicts-sharpest-decline-of-remittances-in-recent-history> [accessed 8 May 2020].

³¹ Of 126 country of destination respondents.

³² Of 135 country of origin respondents who answered this question.

³³ ILO: *Social protection for migrant workers in ASEAN: Developments, challenges, and prospects*, 2018, https://www.ilo.org/asia/publications/WCMS_655176/lang--en/index.htm [accessed 21 May 2020].

19

³⁴ 12% “somewhat agreed,” 22% “agreed,” and 3 % “strongly agreed” that they were aware of the payment. Humanitarian Organization for Migration Economics: *Covid-19: Study shows workers worried about accommodation, access to sanitation, and wages*, 24 Apr. 2020, <https://www.home.org.sg/statements/2020/4/24/covid-19-study-shows-workers-worried-about-accommodation-access-to-sanitation-and-wages> [accessed 21 May 2020].

³⁵ ILO: *COVID-19: Impact on migrant workers and country response in Malaysia, Update: 8 May 2020*, 2020, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/documents/briefingnote/wcms_741512.pdf [accessed 14 May 2020]

³⁶ S. Sri Priya: “Migrant workers and refugees cry for help, in *The Star*, 9 Apr. 2020, <https://www.thestar.com/my/metro/metro-news/2020/04/09/migrant-workers-and-refugees-cry-for-help> [accessed 12 Apr. 2020]. *Myanmar Now*: “‘I guess we are just supposed to starve – laid-off Myanmar migrants denied wages and trapped by Thailand lockdown’, in *Myanmar Now*, 14 May 2020, <https://myanmar-now.org/en/news/i-guess-were-just-supposed-to-starve-laid-off-myanmar-migrants-denied-wages-and-trapped-by> [accessed 15 May 2020]. ILO: *COVID-19: Impact on migrant workers and country response in Malaysia, Update: 8 May 2020*, 2020, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/documents/briefingnote/wcms_741512.pdf [accessed 14 May 2020].

³⁷ *The Guardian*: “NHS urged to avoid PPE gloves made in ‘slave-like’ conditions” in *The Guardian*, 23 Apr. 2020, <https://www.theguardian.com/global-development/2020/apr/23/nhs-urged-to-avoid-ppe-gloves-made-in-slave-like-conditions-coronavirus> [accessed 21 May 2020].

³⁸ Humanitarian Organization for Migration Economics: *Covid-19: Study shows workers worried about accommodation, access to sanitation, and wages*, 24 Apr. 2020, <https://www.home.org.sg/statements/2020/4/24/covid-19-study-shows-workers-worried-about-accommodation-access-to-sanitation-and-wages> [accessed 21 May 2020].

³⁹ “18% of the participants indicated that they ‘strongly disagreed’ with the statement, ‘I have adequate supply of soap and hand sanitizer to wash my hands.’ Moreover, 23% stated that they ‘disagreed,’ 16% ‘somewhat disagreed.’” *ibid*.

⁴⁰ Of 49 respondents working in Thailand.

⁴¹ Numbers of respondents are too small to give a reliable percentage disaggregated per country.

⁴² See ILO: *ILO indicators of forced labour*, 2012, https://www.ilo.org/global/topics/forced-labour/publications/WCMS_203832/lang--en/index.htm [accessed 19 May 2020].

⁴³ International Domestic Workers Federation (IDWF): *The impacts of COVID-19 on domestic workers and policy responses*, 1 May 2020, https://idwfd.org/en/covid-19/the-idwf/advocacy/idwf-policy-brief_final-eng.pdf [accessed 8 May 2020]. *TRT World*: “Singapore domestic workers suffer abuse during coronavirus lockdown”, in *TRT World*, <https://www.trtworld.com/video/money-talks/singapore-domestic-workers-suffer-abuse-during-coronavirus-lockdown-money-talks/5eb09574738e33001a67f7cd> [accessed 18 May 2020]. Also see ILO: *Beyond contagion or starvation: Giving domestic workers another way forward*, 7 May 2020, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---travail/documents/publication/wcms_743542.pdf [accessed 8 May 2020].

⁴⁴ Over 1000 members of the public were surveyed in Japan, Malaysia, Singapore, and Thailand. Among employers of domestic workers, allowance of access to mobile phones out of work hours ranges from 94 per cent in Japan to 53 per cent in Singapore with 63 per cent in Thailand and 69 per cent in Malaysia ILO and UN Women: *Public attitudes towards migrant workers in Japan, Malaysia, Singapore and Thailand* (Bangkok), 2019, https://www.ilo.org/asia/publications/WCMS_732443/lang--en/index.htm [accessed 8 May 2020].

⁴⁵ See also ILO and UN Women: *COVID-19 and women migrant workers in ASEAN*, 2020. UN Women: *Addressing the impact of the COVID-19 Pandemic on women migrant workers*, 2020, <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2020/04/guidance-note-addressing-the-impacts-of-the-covid-19-pandemic-on-women-migrant-workers> [accessed 8 May 2020]. WHO: *COVID-19 and violence against women*, 2020, <https://www.who.int/reproductivehealth/publications/vaw-covid-19/en/> [accessed 8 May 2020]. Spotlight Initiative: *COVID-19 lockdown doubles demand for women’s shelters in Viet Nam*, 2020, <http://spotlightinitiative.org/news/covid-19-lockdown-doubles-demand-womens-shelters-viet-nam> [accessed 15 May 2020].

⁴⁶ WHO: *WHO ethical and safety recommendations for researching, documenting and monitoring sexual violence in emergencies*, 2007, https://www.who.int/gender/documents/OMS_Ethics&Safety10Aug07.pdf [accessed 21 May 2020].

⁴⁷ See ILO: *ILO indicators of forced labour*, 2012, https://www.ilo.org/global/topics/forced-labour/publications/WCMS_203832/lang--en/index.htm [accessed 19 May 2020].

⁴⁸ *Irrawaddy*: “Myanmar migrants’ return from Thailand delayed over travel hassles”, in *Irrawaddy*, 30 Apr. 2020, <https://www.irrawaddy.com/specials/myanmar-covid-19/myanmar-migrants-return-thailand-delayed-travel-hassles.html> [accessed 15 May 2020]. *The Star*: “Laos migrant workers clear quarantine, return home, after crossing back from Thailand”, in *The Star*, 11 May 2020, <https://www.thestar.com.my/news/regional/2020/05/11/laos-migrant-workers-clear-quarantine-return-home-after-crossing-back-from-thailand> [accessed 15 May 2020].

⁴⁹ *Bangkok Post*: “Visas extended, relief measures approved”, in *Bangkok Post*, 21 Apr. 2020, <https://www.bangkokpost.com/thailand/general/1904435/visas-extended-relief-measures-approved> [accessed 8 May 2020].

⁵⁰ *BBC*: “Malaysia migrant raids ‘to reduce Covid-19 spread’”, in *BBC*, 2 May 2020: <https://www.bbc.com/news/world-asia-52515000> [accessed 8 May 2020].

⁵¹ See *Myanmar Now*: “‘I guess we are just supposed to starve – laid-off Myanmar migrants denied wages and trapped by Thailand lockdown’”, in *Myanmar Now*, 14 May 2020, <https://myanmar-now.org/en/news/i-guess-were-just-supposed-to-starve-laid-off-myanmar-migrants-denied-wages-and-trapped-by> [accessed 15 May 2020]. *The Edge Markets*: “Interstate travel for those stranded due to MCO begins today”, in *The Edge Markets*, 7 May 2020, <https://www.theedgemarkets.com/article/interstate-travel-those-stranded-due-mco-begins-today> [accessed 15 May 2020].

⁵² IOM reports 660 stranded migrants in five Ranong, Thailand border locations between 26 March and 22 April. See IOM: *Ranong Province, Thailand, Stranded migrants update*, 23 Apr. 2020, <https://thailand.iom.int/sites/default/files/Infosheets/DTM%20Ranong%20-%20COVID-19%20-%20Policy%20Update%20%2823%20April%29.pdf> [accessed 15 May 2020].

⁵³ See *Myanmar Now*: “‘I guess we are just supposed to starve – laid-off Myanmar migrants denied wages and trapped by Thailand lockdown’”, in *Myanmar Now*, 14 May 2020, <https://myanmar-now.org/en/news/i-guess-were-just-supposed-to-starve-laid-off-myanmar-migrants-denied-wages-and-trapped-by> [accessed 15 May 2020].

⁵⁴ See ILO: *COVID-19: Impact on migrant workers and country response in Thailand: Update: 17 April 2020*, 2020, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/---sro-bangkok/documents/briefingnote/wcms_741920.pdf [accessed 8 May 2020]. *The Jakarta Post*: “Indonesian Navy intercepts more migrant workers returning from Malaysia through illegal routes”, in *the Jakarta Post*, 27 Apr. 2020, <https://www.thejakartapost.com/news/2020/04/27/indonesian-navy-intercepts-more-migrant-workers-returning-from-malaysia-through-illegal-routes.html> [accessed 19 May 2020]. *The Jakarta Post*: “Dozens of Indonesian migrant workers caught returning from Malaysia via illegal routes”, in *the Jakarta Post*, 21 Apr. 2020, <https://www.thejakartapost.com/news/2020/04/21/dozens-of-indonesian-migrant-workers-caught-returning-from-malaysia-via-illegal-routes.html> [accessed 19 May 2020].

⁵⁵ National Task Force Against COVID, cited in *GMA News Online*, “19 repatriated OFWs tested positive for COVID-19 – Galvez,” 6 May 2020, <https://www.gmanetwork.com/news/pinoyabroad/news/737048/19-repatriated-ofws-tested-positive-for-covid-19-galvez/story/> [accessed 6 May 2020]. *The Star*: “Laos migrant workers clear quarantine, return home, after crossing back from Thailand”, in *The Star*, 11 May 2020, <https://www.thestar.com.my/news/regional/2020/05/11/laos-migrant-workers-clear-quarantine-return-home-after-crossing-back-from-thailand> [accessed 15 May 2020].

⁵⁶ Myanmar Ministry of Health and Sports: *Coronavirus disease 2019 (COVID-19) situation report-38*, 15 May 2020, <http://mohs.gov.mm/su/istt4067IS> [accessed 19 May 2020].

⁵⁷ At the time of the initial COVID-19 related returns, the Myanmar quarantine rules were that returnees had to stay 14 days in quarantine (community-based or home).

⁵⁸ International Organization for Migration: *COVID-19 Analytical Snapshot #6: Stigmatization & Discrimination*, 2020, https://www.iom.int/sites/default/files/our_work/ICP/MPR/covid-19_analytical_snapshot_6_-_stigmatization_and_discrimination.pdf [accessed 8 May 2020].

⁵⁹ The term “moratorium” used in this context refers to a ban or restriction on outward migration.

⁶⁰ Numbers of interviewed migrants who travelled to countries of destination are too small to give statistical percentages of trends.

⁶¹ For regionally relevant guidance that takes into account women’s needs, children’s needs, and safety from violence, see: Viet Nam Ministry of Labour, Invalids, and Social Affairs, UNICEF, and UN Women: *Safety instructions for children and women in quarantine centres to prevent the spread of COVID-19*, 2020, <https://www2.unwomen.org/-/media/field%20office%20eseasia/docs/publications/2020/04/vn-guideline-for-safety-of-women-and-children-en.pdf?la=en&vs=2825>

ကိုဗစ်နိုင်ငံတင်းကာလအတွင်း အာဆီယံရွှေ့ပြောင်းအလုပ်သမားများ၏ အတွေ့အကြုံများ

62 This publication has been funded by the Australian Government through the Department of Foreign Affairs and Trade. The views expressed in this publication are the author's alone and are not necessarily the views of the Australian Government.

63 This document was produced with the financial assistance of the European Union. The views expressed herein can in no way be taken to reflect the official opinion of the European Union.

64 This document is produced with financial assistance from Australia, Canada, the European Union, Ireland, Switzerland, the United Kingdom and the United States of America. The views expressed herein should not be taken to reflect the official opinion of the LIFT donors.

ဆက်သွယ်ရန် လိပ်စာ

Nilim Baruah
Senior Migration Specialist, Decent Work Team
ILO Regional Office for Asia and the Pacific
11th Floor, United Nations Building
Rajdamnern Nok Avenue Bangkok
10200, Thailand
Tel.: +662 288 1234
Fax: +662 280 1735
Email: baruah@ilo.org
Website: www.ilo.org

Supported by: 62,63,64

Livelihoods and Food Security Fund

Managed by UNOPS